

TOKMANNI

**Tilinpäätös
2017**

Tokmanni Group Oyj

Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2017	2
Konsernin tunnusluvut ja niiden laskentakaavat	14
Osakkeet ja osakepääoma	17
Tilinpäätös	
Konsernitilinpäätös (IFRS)	
Konsernin tuloslaskelma	19
Konsernitase	20
Konsernin rahavirtalaskelma	21
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	22
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	
Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	23
Konsernin tuloslaskelman liitetiedot	31
Konsernitaseen liitetiedot	33
Rahoitusriskien hallinta	44
Lähipiiritapahtumat	48
Muut liitetiedot	49
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	
Emoyhtiön tuloslaskelma	50
Emoyhtiön tase	51
Emoyhtiön rahoituslaskelma	52
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	53
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	58
Tilintarkastuskertomus	59

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2017

Tokmanni Group Oyj:n liiketoimintana on myydä hallintopalveluja konsernin muille yhtiöille. Tokmanni Group Oyj -konserniin kuuluu Retail Leasing Oy, jonka toimialana on omistaa ja vuokrata käyttöomaisuutta konsernin muille yhtiöille. Retail Leasing Oy:n tytäryhtiö Nordic Disco AB (Ruotsi) on Tokmanni Oy:n emoyhtiö. Tokmanni Oy harjoittaa tukku-, vähittäis- ja erikoistavara kauppaa yhdessä Tokmanni Oy:n tytäryhtiön Tarjousmaxi Oy:n kanssa. Tarjousmaxi Oy sulautui emoyhtiönsä 31.8.2017. Taitomanni Oy on Tokmanni Oy:n omistama yhtiö, jonka toimialana on tarjota konserniyhtiöille henkilöstövuokrausta ja kaupan alan tukipalveluita. Konserniin kuuluu myös Retail Property Investment Oy:n, joka harjoittaa kiinteistö-liiketoimintaa sijoittamalla omiin kiinteistöyhtiöihin, jotka rakentavat myymälätiloja konserniyhtiöiden käyttöön. Retail Property Investment Oy myi tilikauden aikana omistamansa kiinteistö-osaakeyhtiön, Kiinteistö Oy Tokmanni Närpiön.

Keskeistä tilikaudelta 2017

Tokmannin vuoden 2017 liikevaihto kasvoi 2,7 % 796,5 milj. euroon (775,8) ja vertailukelpoinen käyttökate oli 55,0 milj. euroa (62,8), 6,9% liikevaihdosta (8,1%). Konsernin vertailukelpoinen liikevoitto oli 40,6 milj. euroa (47,7), 5,1% liikevaihdosta (6,1%).

Vuonna 2017 Suomen taloudellinen tilanne parani merkittävästi, ja BKT kasvoi alkuvuoden odotuksia merkittävästi nopeammin, yli 3%. Siitä huolimatta epävarmuus käyttötavaramarkkinoilla jatkui läpi vuoden. Kilpailu jatkui kovana ja moni kaupan alan toimija kärsi markkinoiden heikkoudesta, kovenevasta kilpailusta ja verkkokauppojen suosion kasvusta.

Vuoden 2017 aikana Tokmanni avasi ennätysmäärän uusia myymälöitä, yhteensä kolmetoista uutta ja kaksi uudelleen sijoitettua myymälää. Tokmanni kasvatti näin ollen myyntipinta-alaansa noin 24.000 neliömetrillä.

Tokmannin liiketoiminta

Tokmanni on Suomen suurin ja ainoa valtakunnallinen halpakauppa. Vuoden 2017 lopussa Tokmannilla oli 175 myymälää ympäri Suomea ja verkkokauppa. Tokmanni tarjoaa asiakkailleen mielenkiintoisen ja laajan valikoiman, edulliset hinnat ja hyvän asiointikokemuksen. Haluamme tarjota asiakkaillemme miellyttävän ja inspiroivan asiointikokemuksen kaikissa myyntikanavissamme. Meillä on laaja valikoima edullisia tuotteita kuudessa tuotekategoriassa: Elintarvikkeet; Kodin puhdistus ja henkilökohtainen hygienia; Pukeutuminen; Työkalut ja sähkötarvikkeet; Koti, Sisustus ja puutarha sekä Vapaa-aika ja kodintekniikka. Tokmannin valikoima koostuu johtavista kansainvälisistä tuotemerkeistä, Tokmannin omista tuotemerkeistä (Private Label) ja ei-brändätyistä tuotteista.

Liiketoimintaympäristö ja markkinakehitys

Kilpailukenttä

Tokmanni kilpailee laajalla tuotevalikoimallaan kuudessa tuoteryhmässä, jonka seurauksena sen kohdemarkkinat ovat suuret ja pirstaloituneet.

Tokmanni on Suomen halpakaupan markkinajohtaja. Halpakaupamarkkinoilla Tokmanni kilpailee useiden pienempien paikallisten yritysten kanssa. Tokmanni on ainoa halpakauppa, jolla on valtakunnallinen myymäläverkosto. Edullisen hintamielikuvan lisäksi Tokmanni on panostanut myymäläkonseptiinsa ja asiointikokemuksen jatkuvaan kehittämiseen, joilla se erottautuu muista halpakaupoista.

Hypermarketeilla on laaja tuotevalikoima tuoreista elintarvikkeista käyttötavaroihin. Ne sijaitsevat pääasiassa suurempien kaupunkien lähiöissä ja hyötyvät tuoreruokatarjonnan tuomista usein toistuvista asiakaskäynneistä. Myös Tokmannilla on laaja valikoima käyttötavaroita, ja sen edulliseksi koettu hintamielikuva antaa kilpailuetua hypermarketteihin nähden.

Erikoishalpakaupat, joilla on edulliset hinnat ja vahva omien tuotemerkkien valikoima, tarjoavat perusteellisen tuotevalikoiman yksittäisissä tuoteryhmissä, esim. urheilutuotteissa tai kodinelektronikassa. Tokmannin ensisijainen kilpailuetu erikoiskauppoihin nähden on huomattavasti laajempi tuotevalikoima ja valtakunnallinen myymäläverkosto.

Tokmanni kilpailee myös suurten kaupunkien keskustoissa sijaitsevien tavaratalojen, kuten Sokoksen ja Stockmannin, kanssa. Tavarataloilla on laaja käyttötavaravalikoima, mutta niiden kalliimmaksi koetun hintamielikuvan vuoksi niiden myynti on pienentynyt viime vuosina. Viimeisten vuosien aikana kansainvälisten verkkokauppojen merkitys on kasvanut myös Suomessa. Varsinkin pukeutumisen ja kodin elektronikan tuoteryhmissä kilpailu on kiristynyt ja verkkokaupan odotetaan tulevien vuosien aikana kasvavan edelleen.

Tokmanni kehittää jatkuvasti digitaalisia palvelujaan vastatakseen kuluttajien muuttuneisiin tarpeisiin ja kehittääkseen kokonaisvaltaista asiointikokemusta.

Markkinakehitys 2017

Vuonna 2017 Suomen taloudellinen tilanne parani merkittävästi, ja BKT kasvoi alkuvuoden odotuksia merkittävästi nopeammin, yli 3%. Siitä huolimatta epävarmuus käyttötavaramarkkinoilla jatkui läpi vuoden. Kilpailu jatkui kovana ja moni kaupan alan toimija, kuten esimerkiksi Erätukku ja Seppälä kärsivät markkinoiden heikkoudesta, kovenevasta kilpailusta ja verkkokauppojen suosion kasvusta.

Päivittäistavarayhdistyksen (www.pty.fi) tilaston mukaan Tokmannin lähin vertailukelpoinen markkinasegmentti, käyttötavaramarkkina, laski -6,1% vuoden 2017 aikana. Tavaratalo- ja hypermarketketjujen kokonaisliikevaihto laski PTY:n tilastojen mukaan -0,5% samalla kaudella. Tokmannin omien arvioiden mukaan käyttötavaramarkkina laski -0,7% ja Tavaratalo- ja hypermarketketjujen liikevaihto kasvoi 1,6% katsauskaudella tammi-joulukuu 2017, kun Anttilan arvioitu myynti oikaistaan vuoden 2016 luvuista.

PTY:n jäsenyritysten tavaratalo- ja hypermarketketjut ovat K-Citymarket, Prisma, Sokos, Stockmann, Tokmanni ja Minimani. Lisäksi mukana tilastossa on vertailuluvuissa Anttila-ketju ja sen konkurssipesä. On tärkeä huomioida, että PTY:n tilasto kattaa vain osan Tokmannille olennaisesta markkinasta. Tokmanni pyrkii kehittämään markkinaseurantaansa antaakseen tarkemman kuvan markkinakehityksestä. Ajankohtaisen kvartaalitiedon saatavuuden haasteet rajoittavat kuitenkin täydellisen kuvan antamista.

Myyväläverkoston kehittäminen 2017

Myyväläverkoston laajentaminen on yksi Tokmannin liikevaihdon ja tuloksen ajureista, joka perustuu tehokkaaseen myymälöiden perustamiseen ja ylös ajoon. Vuoden 2017 lopussa Tokmannilla oli 175 (162) myymälää ympäri Suomea.

Vuoden 2017 aikana Tokmanni avasi ennätysmäärän uusia myymälöitä, yhteensä kolmetoista uutta ja kaksi uudelleen sijoitettua myymälää. Tokmanni kasvatti näin ollen myyntipinta-alaansa noin 24.000 neliömetrillä.

Tokmanni on sopinut tähän päivään mennessä kahden uuden myymälän ja kahden uudelleensijoitetun myymälän avaamisesta vuonna 2018. Lisäksi Tokmanni laajentaa kolmea myymälää vuoden 2018 aikana. Kyseisten myymälöiden myyntipinta-ala kasvaa yli 30%, ja ne sisältyvät täten Tokmannin määritelmän mukaan uusiin myymälöihin. Myyntipinta-alan käytön tehostamiseksi kahden nykyisen myymälän myyntipinta-alaa suunnitellaan pienennettävän, mikä saattaa vaikuttaa vuoden 2018 kokonaismyyntipinta-alan nettomääräiseen kasvuun, mutta lopullista päätöstä asiasta ei ole vielä tehty. Vuoden 2018 aikana Tokmannin myyntipinta-alan arvioidaan kasvavan noin 8.000 m² myymäläpienennyksistä riippuen.

Tokmannin määritelmän mukaan myymälää pidetään uutena tai uudelleensijoitettuna myymälänä avaamisvuotena ja sitä seuraavana kalenterivuotena. Keskimäärin uusi myymälä on kannattava noin 12 kuukauden jälkeen ja saavuttaa myymälän normaalitason noin 24 kuukauden sisällä.

Taloudellinen kehitys

Liikevaihdon kehitys

Tokmannin tammi-joulukuun 2017 liikevaihto oli 796,5 milj. euroa (775,8), kasvua oli 2,7%. Vertailukelpoisten myymälöiden liikevaihto jäi hieman edellisvuodesta ja laski 1,3%. Kehitykseen vaikutti ensisijaisesti heikko alkuvuosi, entistä kovempi kilpailu varsinkin elintarvikkeissa ja joidenkin uusien myymälöiden ja myymäläpienennyksien vaikutus vertailukelpoiseen myyntiin. Verkkokauppojen ja erikoishalpakauppojen luoma kilpailu näkyi erityisesti pukeutumisen ja työkalujen tuoteryhmissä. Vertailukelpoinen myynti kuitenkin parani merkittävästi toisella vuosipuoliskolla ensimmäiseen vuosipuoliskoon nähden ja oli edellisvuoden tasolla, -0,2% kun se ensimmäisellä vuosipuoliskolla oli -2,7%. Tämä on osoitus siitä, että Tokmannin toimenpiteet vertailukelpoisen myynnin parantamiseksi, kuten tuotevalikoiman ja myymäläkonseptin jatkuva kehittäminen, alkavat vaikuttamaan. Lukuja tarkasteltaessa on myös huomioitava, että vuonna 2016 myyntipäiviä oli yksi enemmän kuin vuonna 2017. Jatkuvan valikoiman osuus myynnistä oli 74% (72%), sesonkituotteiden osuus 21% (22%) ja erätuotteiden osuus 5% (6%). Katsauskaudella tammi-joulukuu 2017 Tokmannin verkkokaupan liikevaihto oli yli 3 milj. euroa ja sen osuus kokonaisliikevaihdosta noin 0,5%. Myös verkkokauppa on kausiluonteista, ja sen seurauksena ensimmäinen vuosineljännes on yleensä heikoin ja viimeinen neljännes vahvin. Vuodesta 2018 lähtien verkkokaupan myynti sisällytetään vertailukelpoiseen myyntiin. Tokmannin kassakuittien määrä kasvoi 46,4 miljoonaan, 3,6%:n kasvu suhteessa edellisvuoden vastaavaan kauteen. Keskiostos laski lievästi 0,9% 17,2 euroon.

Kannattavuuden ja tuloksen kehitys

Vuoden 2017 tammi-joulukuun myyntikate oli 267,1 milj. euroa (268,4), ja myyntikatemarginaali oli 33,5% (34,6%). Vertailukelpoinen myyntikate oli 268,1 milj. euroa (267,9), joka vastaa 33,7 %:n myyntikatemarginaalia (34,5 %). Vuonna 2017 suoran tuonnin osuus liikevaihdosta säilyi edellisvuoden tasolla 25% (25%). Tokmanni on määrätietoisesti panostanut hankinnan tehostamiseen ja hankintaan Shanghai hankintayhtiön kautta. Myydyistä tuotteista 14% (13%) hankittiin Tokmannin Shanghai hankintayhtiötä hyödyntäen. Tokmanni jatkaa osuuden kasvattamista osana strategiaansa parantaa kannattavuuttaan lisäämällä suoraa tuontia ja omien tuotemerkkien osuutta myynnistä. Vuonna 2017 omien tuotemerkkien, lisenssimerkkien ja merkittömien tuotteiden osuus liikevaihdosta oli 32% (34%). Lasku johtui ensisijaisesti myynnin rakenteesta, joka painottui brändituotteisiin, vaikkakin omien tuotemerkkien osuus myynnistä parani loppuvuotta kohti ja erityisesti neljänneksen ajan.

Katsauskauden tammi-joulukuu 2017 liiketoiminnan kulut olivat 217,8 milj. euroa (207,4), 27,3% liikevaihdosta (26,7%). Vertailukelpoiset liiketoiminnan kulut olivat 217,0 milj. euroa (208,5), 27,2% liikevaihdosta (26,9%). Liiketoiminnan kulujen kasvu johtui pääosin vuonna 2017 avattujen myymälöiden korkeasta määrästä.

Katsauskauden käyttökate (EBITDA) oli 53,1 milj. euroa (64,3), 6,7% liikevaihdosta (8,3%) ja vertailukelpoinen käyttökate oli 55,0 milj. euroa (62,8), 6,9% liikevaihdosta (8,1%).

Tammi-joulukuun 2017 liikevoitto oli 38,8 milj. euroa (49,2), 4,9% liikevaihdosta (6,3%). Vertailukelpoinen liikevoitto oli 40,6 milj. euroa (47,7), 5,1% liikevaihdosta (6,1%).

Katsauskaudella tammi-joulukuu 2017 rahoituskulut olivat 5,9 milj. euroa (15,3). Konsernin rahoitusrakenne oli vuonna 2017 edellisvuotta selkeästi kevyempi, minkä seurauksena rahoituskulut pienenevät merkittävästi ja nettotuloksessa ylsimme lähes edellisvuoden tasolle.

Katsauskauden tammi-joulukuu 2017 tulos ennen veroja oli 32,9 milj. euroa (34,0). Katsauskauden verot olivat 6,6 milj. euroa (6,8). Katsauskauden tulos oli lähes edellisvuoden tasolla 26,3 milj. euroa (27,2). Osakekohtainen tulos oli 0,45 euroa (0,50). Sijoitetun pääoman tuotto oli 11,4% (14,5%) ja oman pääoman tuotto oli 16,0% (18,1%).

Tase, rahavirta ja rahoitusasema

Vuoden 2017 liiketoiminnan rahavirta oli 27,1 milj. euroa (62,5). Liiketoiminnan rahavirta, joka oli edellisenä vuonna poikkeuksellinen vahva, heikkeni kuluneena vuonna johtuen käyttöpääoman kasvusta. Rahavarat tilikauden lopussa olivat 42,5 milj. euroa (57,6).

Joulukuun lopussa 2017 Tokmannilla oli korollista velkaa yhteensä 176,6 milj. euroa (173,5). Nettovelka/Vertailukelpoinen EBITDA oli kauden lopussa 2,4 (1,8). Tokmannin tavoite on, että nettovelka /Vertailukelpoinen EBITDA on alle 2,0. Tokmannin omavaraisuusaste oli 35,2% (36,3%).

Investoinnit

Vuoden 2017 nettoinvestoinnit olivat 8,1 milj. euroa (9,8). Vuoden 2017 investointeja pienentää 2,9 milj. euron Närpiön myymälän rakentamiseen liittyvä väliaikainen rahoitus, joka on palautunut sales-and-leaseback järjestelyn seurauksena.

Vuonna 2018 panostamme investointiohjelmassamme edellisvuosia voimakkaammin myymäläverkostomme ylläpitoinvestointeihin, etenkin elintarvikemyymälöidemme kunnostamiseen, sekä Tokmannin digitaalisten palveluiden kehittämiseen vertailukelpoisen myynnin tukemiseksi. Uusia myymälöitä avaamme tavoitteemme mukaisesti noin viisi vuoden 2018 aikana. Vuoden 2018 investointien odotetaan olevan suunnilleen poistojen tasolla. Vuoden 2017 poistot olivat 14,3 milj. euroa (15,1).

Strategia

Tokmannin tavoitteena on jatkaa asemansa vahvistamista Suomen johtavana halpakauppana hyödyntämällä keskeisiä kilpailuetujaan: edulliseksi koettua hintamielikuvaa, houkuttelevaa ja laajaa tuotevalikoimaa sekä hyvää asiointikokemusta.

Tokmanni tähtää vakaaseen ja kannattavaan pitkän aikavälin kasvuun

- hyödyntämällä yhdenmukaista brändimielikuvaansa ja tarvelähtöistä tuoteryhmäjohtamistaan, jatkuvalla myymäläkonseptin ja valikoimansa kehittämisen sekä panostamalla yhä enemmän digitaalisuuteen ja monikanavaisuuteen vertailukelpoisen liikevaihdon kasvun tukemiseksi;
- jatkamalla uuden myyntipinta-alan lisäämistä nettomääräisesti laskettuna noin 12.000 neliometrillä vuosittain, mikä tarkoittaa noin viittä uutta tai uudelleensijoitettua myymälää sekä
- parantamalla kannattavuutta ja käyttöpääoman hallintaa paremmilla prosesseilla ja työkaluilla hankintatoiminnassa, toimitusketjun hallinnassa ja tuoteryhmäjohtamisessa sekä kehittämällä myymälätehokkuuttaan.

Taloudelliset tavoitteet

Tokmannin hallitus on vahvistanut Tokmannille seuraavat taloudelliset ja muut tavoitteet:

- Tokmannin tavoitteena on lisätä vuosittain uuden myyntipinta-alan määrää nettomääräisesti laskettuna noin 12 000 neliometrillä, mikä tarkoittaa noin viittä uutta tai uudelleensijoitettua myymälää;
- Tokmannin pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa vertailukelpoisen liikevaihdon lievä kasvu;
- Tokmannin pitkän aikavälin tavoitteena on nostaa vähitellen vertailukelpoinen käyttökatemarginaali noin 10 prosenttiin myyntikatemarginaalia parantamalla ja pitämällä liiketoiminnan kulut nykytasolla suhteessa liikevaihtoon;
- Tokmannin aikomuksena on säilyttää tehokas pitkän aikavälin pääomarakenne pitämällä nettovelan suhde vertailukelpoiseen käyttökatteeseen alle kaksinkertaisena;
- Tokmannin tavoitteena on jakaa osinkona noin 70 prosenttia Tokmannin tilikauden nettotuloksesta riippuen pääomarakenteesta, taloudellisesta asemasta, yleisistä taloudellisista ja liiketoiminnallisista olosuhteista ja tulevaisuuden näkymistä.

Katsauskauden strategiset toimenpiteet

Katsauskaudella tammi-joulukuu 2017 Tokmanni jatkoi strategiansa toteuttamista ja konsernin tavoitteellista kehittämistä.

Tokmanni kehittää jatkuvasti asiakaslähtöistä valikoimaansa ja tarjoaa asiakkailleen mielenkiintoisia tuotteita edulliseen hintaan. Taatakseen asiakkailleen miellyttävän asiointikokemuksen Tokmanni kehittää jatkuvasti myymäläkonseptiaan asiakastarpeiden mukaisesti. Katsauskaudella Tokmannin myymäläkonseptin vahvistamista jatkettiin. Tokmanni analysoi säännöllisesti konseptin toimivuutta, muuttaa toimimattomia ratkaisuja ja suunnittelee uusia konseptiin tuotavia elementtejä. Myymäläkonseptin uusia elementtejä testataan pilottimyymälöissä ja implementoidaan osittain tai kokonaan tämän jälkeen myymälöihin. Katsauskauden aikana myymäläkonseptin kehittämisen avaintekijöitä olivat tilojen optimointi ja jakaminen, helppokäyttöisten ja houkuttelevien "maailmojen" kehittäminen sekä impulssiostoksien lisääminen mm. massa-alueiden parantamisen kautta. Katsauskaudella jatkettiin myös myymälätehokkuuden kehittämistä. Tavoitteena on mm. tehostaa esillepanotyötä ja vapauttaa myymälähenkilökunnan aikaa entistä parempaan asiakaspalvelutyöhön.

Tokmannin valikoima koostuu johtavista kansainvälisistä tuotemerkeistä, Tokmannin omista tuotemerkeistä (Private Label) ja ei-brändätyistä tuotteista. Tokmannin tärkeimpiä kannattavuuden ajureita ovat suoran tuonnin ja omien tuotemerkkien osuuden lisääminen. Tokmanni on kehittänyt toimintaansa määrätietoisesti vuoden 2013 alusta lähtien, jolloin se perusti hankintayhtiön Shanghaihin norjalaisen halpakaupan Europrisin kanssa. Katsauskauden aikana Tokmanni jatkoi omien tuotemerkkiensä tuoteportfolion kehittämistä ja samalla myös sen keskittämistä. Tämän työn seurauksena Tokmanni panostaa nyt myös entistä voimakkaammin mm. omien tuotemerkkien markkinointiin ja on muun muassa tehnyt omiin tuotemerkeihin keskittyviä markkinointirekrytointeja vuoden 2017 aikana.

Vuonna 2017 Tokmanni jatkoi valikoiman painopistealueiden terävöittämistä osana tuoteryhmästrategiaansa.

Tokmannin digitalisointiprojekti eteni suunnitelmien mukaisesti. Projektin ensimmäisessä vaiheessa Tokmanni keskittyy rakentamaan moni-kanavaisen Tokmannin mahdollistavan järjestelmäalustan. Tavoitteena on luoda

uudet työkalut asiakkaiden tavoittamiseen ja palvelemiseen, myynnin kehittämiseen digitaalisesti sekä rakentaa uusi verkkokauppa.

Vertailukelpoisen myynnin kasvattamisen lisäksi Tokmanni hakee kasvua avaamalla uusia myymälöitä. Katsauskaudella tammi-joulukuu 2017 Tokmanni avasi nettomääräisesti laskettuna 13 uutta ja 2 uudelleensijoitettua myymälää.

Henkilöstö

Tokmanni on merkittävä työllistäjä Suomessa ja konsernilla oli 3.255 (3.224) työntekijää vuoden 2017 lopussa. Keskimäärin Tokmannin palveluksessa oli 3.232 (3.209) henkilöä vuoden 2017 aikana. Tokmannin kokonaishenkilömäärästä 86,0% (86,0%) työskenteli myymälöissä, 6,4% (6,4%) varastossa ja 7,6% (7,6%) tukitoiminnoissa. Vuoden neljännellä neljänneksellä Tokmanni Oy ja Administer Partner Oy tekivät sopimuksen liikkeen luovutuksesta, jossa Tokmannin reskontra- ja kirjanpito palvelut siirrettiin Administerille. Sopimuksen myötä kymmenen Tokmannin henkilöä siirtyi Administerin palvelukseen vanhoina työntekijöinä yhtiön Mäntsälän toimipisteeseen. Tilikauden henkilöstökulut olivat 97,9 milj. euroa (96,4), 12,3 % liikevaihdosta.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Vuoden 2017 lopussa Tokmanni Group Oyj:lla oli 58.868.752 osaketta. Vuoden aikana Tokmanni Group Oyj:n osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä 63.315.286 kappaletta, ja vaihdettujen osakkeiden arvo oli 520,8 milj. euroa.

Vuoden lopussa Tokmanni Group Oyj:n suurimmat omistajat olivat Rockers Tukku Oy 17,00%, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo 8,07%, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma 7,38%, Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi 4,54% ja OP-Suomi Arvo –sijoitusrahasto 3,18%. Kauden lopussa Tokmanni Group Oyj:llä oli noin 14.000 osakkeenomistajaa

Tokmanni Group Oyj:lla on yksi osakelaji, ja kukin osake tuottaa yhden äänen yhtiön yhtiökokouksessa. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Yhtiö ei omista omia osakkeitaan.

Hallinnointi

Tokmanni Group Oyj:n hallinto perustuu yhtiökokouksen hyväksymään yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin, ja Nasdaq Helsinki Oy:n antamiin, listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin. Tokmanni noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistyksen vuonna 2015 julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Tokmanni julkaisee erillisen selvityksen hallinnointi- ja palkitsemisjärjestelmästä vuodelta 2017 Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisesti. Selvitys julkaistaan viikolla 8 Tokmannin internetsivuilla.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Tokmanni Group Oyj:n varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 24.3.2017, vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilikaudelta 2016.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen ehdotuksen, että osinkoa maksetaan 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta 0,51 euroa/osake.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi kuusi. Hallituksen jäseniksi valittiin Harri Sivula, Thérèse Cedercreutz, Christian Gylling, Kati Hagros, Sven-Olof Kuldorff ja Seppo Saastamoinen. Harri Sivula valittiin uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi.

Tilintarkastajan palkkio päätettiin maksaa yhtiön hyväksymän laskun mukaan. Tilintarkastajaksi vuonna 2018 pidettävään varsinaiseen yhtiökokouksen saakka valittiin uudelleen tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Yhtiökokous päätti perustaa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan, jonka tehtävänä on jatkossa valmistella hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista koskevat ehdotukset yhtiökokouksille. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta korvaa hallituksen nimittämän nimitysvaliokunnan.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2.943.000 oman osakkeen hankkimisesta tai pantiksi ottamisesta yhtiön voitonjakokelpoisilla varoilla, mikä vastaa noin 5 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa vuonna 2018 pidettävään varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Valtuutusta ei käytetty katsauskauden aikana.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä enintään 2.943.000 uuden tai yhtiön hallussa olevan osakkeen antamisesta osakeannilla ja/tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia. Valtuutus on voimassa 23.3.2022 saakka. Valtuutusta ei käytetty katsauskauden aikana.

Hallituksen järjestäytyminen

Tokmanni Group Oyj:n hallitus valitsi Talous- ja tarkastusvaliokunnan jäseniksi Christian Gyllingin, Kati Hagrosin ja Harri Sivulan.

Organisaatiomuutokset

KTM Mathias Kivikoski aloitti uutena myyntijohtajana ja johtoryhmän jäsenenä ja KTM Hanna Nikoskelainen uutena kehitysjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä tammikuussa 2017.

KTM Markku Pirskanen aloitti Tokmannin talousjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä toukokuussa 2017. Pirskanen on Tokmannin edellisen talousjohtajan EM Sixten Hjortin seuraaja. Hjort jäi eläkkeelle kesäkuun lopussa.

Hallitus nimitti Tokmanni Group Oyj:n hallituksen puheenjohtajan Harri Sivulan vt. toimitusjohtajaksi 15.6.2017 lähtien, kun toimitusjohtaja Heikki Väänänen jätti Tokmannin. Samalla hallitus nimitti talousjohtaja Markku Pirskasen toimitusjohtajan sijaiseksi.

Heinäkuussa hallitus nimitti KTM Mika Rautiaisen Tokmanni Group Oyj:n toimitusjohtajaksi. Hän aloittaa tehtävässään kesäkuussa 2018.

Riskienhallinta

Tokmannin riskienhallintaa ohjaa Tokmanni Group Oyj:n hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka. Tokmannin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin arvoja, strategiaa ja liiketoiminnan jatkuvuutta ennakoimalla ja hallinnoimalla toimintoihin liittyviä mahdollisia riskejä. Tavoitteena on arvioida riskejä järjestelmällisesti perusteellisen suunnittelun ja päätöksentekoprosessin edistämiseksi.

Vastuu riskienhallinnan käytännön toteuttamisesta on konsernijohtajalla. Riskejä arvioidaan säännöllisesti ja hallitaan kokonaisvaltaisesti. Tokmanni Group Oyj:n riskejä käsitellään Tokmannin hallituksen Talous- ja tarkastusvaliokunnassa vuosittain.

Talous- ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja raportoi riskienhallinnasta säännöllisesti hallitukselle. Merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä hallitus raportoi markkinoille toimintakertomuksessaan ja olennaisista muutoksista niihin liiketoiminta- ja puolivuositarkastuksissa.

Tokmannin merkittäviksi arvioituja riskejä ja epävarmuustekijöitä

Markkinariski

Tokmannin liiketoiminnan tulos ja kannattavuus ovat alttiina kuluttajien käyttäytymiselle Suomen vähittäiskauppariippimarkkinoilla. Uudet kansainväliset markkinavoimat muuttavat markkinadynamiikkaa, luovat painetta markkinoilla ja kiristävät kilpailutilannetta entisestään. Jos Tokmanni ei kykenisi ymmärtämään markkinakehityksen suuntaa ja sen vaatimaa muutostarvetta, voisi tällä olla kielteisiä vaikutuksia Tokmannin liiketoiminnalle. Markkinariskien hallitsemiseksi Tokmanni seuraa markkinoita osana konsernin jokapäiväistä liiketoiminnan johtamista, kehittää ketterästi liiketoimintaprosessejaan ja -palvelujaan, muokkaa myyntityöntekijöiden toimintaprosessejaan sekä hinnoittelustrategioitaan vastatakseen muuttuviin markkinaolosuhteisiin.

Maineriski

Jos Tokmannin tuoteturvallisuuden valvonta epäonnistuu tai toimitusketjun vastuullisuuden varmistus pettää, voi seurauksena olla taloudellinen menetys ja asiakkaiden luottamuksen menettäminen. Vastuullisuusnäkökulmien, tuotteiden tuotannon ja hankinnan vastuullisuuden sekä työntekijöiden oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun merkitys asiakkaille on entistä korostuneempi. Mahdolliset epäonnistumiset vastuullisuusnäkökulmien toteuttamisessa aiheuttaisivat Tokmannille negatiivista julkisuutta ja vaikuttaisivat Tokmannin maineeseen. Yllämainittuja laatu- ja maineriskejä hallitaan mm. laatu- ja vastuullisuustarkastuksilla, amfori BSCI:n toimintaperiaatteiden ja Tokmannin eettisten toimintaperiaatteiden noudattamisvaatimuksilla sekä sisäisen tarkastuksen toimenpiteiden ja laajamittaisen sisäisen Compliance-ohjelman kautta.

Tietojärjestelmä- ja tietoturvallisuusriskit

Riippuvuus tietojärjestelmistä, tietoliikenteestä ja ulkoisista palveluntoimittajista on kasvanut myös Tokmannilla. Myös verkkojen yhdistäminen, palveluiden ulkoistaminen ja verkko- sekä mobiilikauppa ovat heikentäneet yhtiöiden mahdollisuuksia tehokkaaseen tietoturvallisuuden valvontaan. Pidemmät toimintahäiriöt tietojärjestelmissä, maksuliikenteessä tai muualla toimitusketjussa voivat aiheuttaa merkittäviä myynnin menetyksiä. Tokmannin panostaa entistä enemmän tietoturvaan liittyvien riskien tunnistamiseen ja tietoturvalmiuksien lisäämiseen.

Tokmannin omien merkkien tuotteisiin ja suoraan hankintaan liittyvät riskit

Tokmanni lisää omien merkkien tuotteiden määrää kaikissa tuoteryhmissä osana tavoitettaan parantaa kannattavuuttaan. Tokmannin omien merkkien tuotteilla on yleisesti edulliseksi koettu hintamielikuva ja niissä on parempi kate kuin sen myymissä brändituotteissa. Tokmanni on myös painottamassa suoraan hankinnan valmiuksiaan jättämällä välikäsiä pois ja asioimalla suoraan tavarantoimittajien kanssa. Tokmannin suorien hankintojen lisääminen voi lisätä tuotteiden saatavuuteen, käyttöpääoman tarpeeseen sekä tuotteiden laatuun ja turvallisuuteen liittyviä liiketoimintariskejä. Epäonnistuminen Tokmannin omien tuotemerkkien ja suorien hankintojen lisäämisessä voi myös vaarantaa strategisten tavoitteiden toteuttamisen, millä voi olla negatiivinen vaikutus Tokmannin liiketoimintaan ja taloudelliseen asemaan. Yllämainittujen riskien hallitsemiseksi Tokmanni muun muassa hyödyntää Shanghaiin perustettua hankintayhteisyritystään, jatkaa hankintamallinsa hyödyntämistä ja kehittämistä sekä tekee tuotannon auditointeja.

Varaston kierto ja käyttöpääoman hallinta

Tokmanni pyrkii parantamaan käyttöpääoman hallintaansa paremmilla prosesseilla ja työkaluilla hankintatoiminnassa, toimitusketjunhallinnassa ja tuoteryhmäjohtamisessa. Jos Tokmanni epäonnistuu käyttöpääomanhallinnan parantamisessa, voi sillä olla negatiivisia vaikutuksia Tokmannin taloudelliseen asemaan ja kannattavuuteen. Tokmanni seuraa jatkuvasti varaston kiertoa, tuotteiden elinkaaria ja valikoimanhallintaa osana konsernin jokapäiväistä liiketoiminnan johtamista ja ryhtyy korjaaviin toimiin tarvittaessa.

Brändimieliokuva- ja markkinointiriski

Tokmannin vertailukelpoisen myynnin kasvu riippuu suurelta osin mainonta- ja markkinointiohjelmien vaikuttavuudesta ja tehokkuudesta. Mainonta- ja markkinointiohjelmien onnistuminen edellyttää, että Tokmanni hallitsee mainonta- ja markkinointikulujaan tehokkaasti katteiden ja Tokmannin markkinointipanostusten tuottojen pitämiseksi hyväksyttävällä tasolla, ja kasvattaa asiakasmääriä tunnettuuden paranemisen kautta. Markkinointiriskin hallitsemiseksi Tokmanni seuraa markkinoita ja mittaa markkinoinnin ja mainonnan tehokkuutta jatkuvasti. Tokmannin markkinointiprosessit on kehitetty ketteriksi ja joustaviksi, mikä mahdollistaa hyvin nopean reagoimisen mahdollisiin kielteisiin vaikutuksiin.

Ihmisten osaaminen ja avainhenkilöriskit

Tokmannin strategian toteuttaminen ja strateginen muutostyö vaatii uudenlaista kyvykkyyttä ja osaavaa henkilöstöä. Tokmannin meneillään olevat kehityshankkeet ja erikoisosaamisen tarve lisäävät avainhenkilöriskiä ja riippuvuutta yksittäisten henkilöiden osaamisesta. Tokmanni panostaa olennaisen osaamisen rekrytointiin, osaamisen kehittämiseen koulutuksien ja valmennuksien kautta sekä työssä oppimiseen avainhenkilöriskin pienentämiseksi.

Valuuttakurssiriskit

Tokmanni altistuu valuuttakurssiriskeille hankintojensa kautta. Valuuttakurssien epäsuotuisat muutokset voivat nostaa muissa valuutoissa kuin euroissa ostettujen tuotteiden hankintakustannuksia, eikä Tokmanni välttämättä pysty siirtämään kaikkia tällaisia kustannuksia asiakkailleen. Tokmannin tärkein ulkomaanvaluutta on Yhdysvaltain dollari. Tokmannin tuoteostoista 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella noin 90 prosenttia tehtiin euroissa ja noin 10 prosenttia Yhdysvaltain dollareissa. Tokmanni suojaa vähintään puolet Yhdysvaltain dollareissa tehtävistä ostoista keskimäärin kuuden kuukauden jaksolle.

Markkinanäkymät

Vuonna 2017 Suomen talous elpyi ja BKT kasvoi alkuvuoden odotuksia merkittävästi enemmän, yli 3%. Suomen Valtiovarainministeriö ennustaa BKT:n kasvavan 2,4 % vuonna 2018 ja 1,9% vuonna 2019. Työttömyyden ennustetaan laskevan 8,1%:iin ja käytettävissä olevien reaalityulojen nousevan yli kahdella prosentilla, sillä inflaatio kiihtyy vain vähän.

Tokmanni odottaa Suomen vähittäiskauppariikkinan hieman kasvavan, mutta kilpailun edelleen jatkuvan kovana varsinkin elintarvikepuolella. Verkkokaupan osuuden odotetaan kasvavan kaikissa tuoteryhmissä, varsinkin kodin elektroniikassa ja pukeutumisessa. Myös erikoismyymälöiden odotetaan jatkavan asemiansa vahvistamista.

Vaikka heikko taloustilanne on nopeuttanut halpakauppojen osuuden kasvua Suomen vähittäiskaupan kokonaismarkkinoilla, kasvun odotetaan jatkuvan myös talouden elpyessä. Kun asiakkaat ovat ottaneet halpakaupat säännöllisiksi asiointipaikoikseen, tottuneet halpakauppoihin ja todenneet niiden tuotteiden hinta-laatusuhteen hyväksi, he todennäköisesti pysyvät säännöllisinä asiakkaina myös talouden elpyessä. Kansainvälisesti jo pitkään vallinneen trendin, hyvän hinta-laatusuhteen painoarvon korostumisen, odotetaan tämän vuoksi jatkuvan.

Tokmannin vuoden 2018 näkymät

Tokmanni odottaa hyvää liikevaihdon kasvua vuodelle 2018 perustuen vuosina 2018 avattaviin ja 2017 avattujen uusien myymälöiden tuomaan liikevaihtoon sekä vertailukelpoisten myymälöiden lievään liikevaihdon kasvuun. Vuodesta 2018 lähtien Tokmannin verkkokaupan liikevaihto sisällytetään vertailukelpoiseen myyntiin. Konsernin kannattavuuden (vertailukelpoinen käyttökate%) odotetaan paranevan viime vuodesta.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 112.878.460,17 euroa, josta tilikauden voitto oli 24.265.300,88 euroa. Hallitus esittää, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 0,41 euroa osakkeelta eli 24.136.188,32 euroa. Osinko maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä 16.3.2018 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osingonmaksupäiväksi hallitus ehdottaa 23.3.2018. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

KPL 3a:2 §:n mukaan merkittävän suuren yhteisön, jonka työntekijämäärä tilikauden aikana on keskimäärin yli 500 henkilöä, on sisällytettävä toimintakertomukseen selvitys myös muista kuin taloudellisista tiedoista. Selvityksessä on oltava ainakin tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii: 1) ympäristöasioista; 2) sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista; 3) ihmisoikeuksien kunnioittamisesta; 4) korruption ja lahjonnan torjunnasta.

Alla olevassa selvityksessä on kuvattu Tokmannin vastuullisuutta konsernin neljän olennaisen vastuullisuusteeman kautta. Konsernia koskevia ympäristöasioita käsitellään ”viisas resurssien käyttö” -osiossa, sosiaalisia ja henkilöstöasioita ja ihmisoikeuksien kunnioittamista käsitellään ”Ihmisten reilu kohtelu” ja ”vastuullinen hankinta ja tuotteet” -osiossa sekä korruptiota ja lahjonnan torjuntaa ”rehti liiketoiminta” – osiossa.

Vastuullisuusasioita käsitellään perusteellisesti Tokmannin vastuullisuusraportissa. Raportti on laadittu GRI-standardien mukaisesti.

Vastuullisuus Tokmannilla

Vastuullisuus on osa jokaisen tokmannilaisen arkea. Tokmannilla on vastuullisuusohjelma, joka sisältää konsernin vastuullisuustyön tavoitteet ja toimenpiteet. Sen tavoitteena on liiketoiminnan riskien minimointi, mahdollisuuksien hyödyntäminen ja lisäarvon tuottaminen sidosryhmille. Olennaisuusanalysissä Tokmanni on tunnistanut sidosryhmiensä ja liiketoimintansa kannalta tärkeimmät vastuullisuuden teemat, jotka ovat rehti liiketoiminta, ihmisten reilu kohtelu, vastuullinen hankinta ja tuotteet sekä viisas resurssien käyttö. Tokmanni on arvioinut toimintaansa ja liikesuhteisiinsa liittyvät yritysvastuuriskit ja pyrkii minimoimaan niitä. Vastuullisuusnäkökulmasta konsernin liiketoiminnan suurimmat haasteet ovat vastuullinen hankinta ja ilmastovaikutusten pienentäminen koko arvoketjussa.

Tokmannin liiketoimintamallin kuvaus

Tokmanni on Suomen suurin halpakauppa. 175 myymälän verkoston kautta Tokmanni palvelee asiakkaitaan Hangosta Rovaniemelle. Lisäksi konserni palvelee asiakkaitaan myös verkkokaupan kautta. Konsernilla on kilpailukykyinen ostotoiminta, ja se pystyy näin ollen tarjoamaan asiakkailleen mielenkiintoisia tuotteita edulliseen hintaan. Tuotteet hankitaan suomalaisilta ja ulkomaalaisilta tavarantoimittajilta suoraan ja agenttien kautta. Tokmannilla on Shanghaissa sijaitseva hankinnan yhteisyritys norjalaisen Europria AS:n kanssa.

Konsernin tavoitteena on kasvaa kannattavasti ja kannattavuuden paranemisen ajurina on suoran tuonnin ja omien tuotemerkkien osuuden lisääminen myynnistä mm. hyödyntämällä Shanghaiin hankintayhtiötä. Tokmannin tuotteet toimitetaan myymälöihin konsernin logistiikkakeskuksesta, joka sijaitsee Mäntsälässä. Konsernin pääkonttori sijaitsee myös Mäntsälässä. Tokmannin palveluksessa on noin 3.200 henkilöä, joista 86% työskentelee myymälöissä, 6% varastossa ja 8% tukitoiminnoissa.

Rehti liiketoiminta

Ettinen toimintaohjeisto ohjaa liiketoimintaamme

Tokmannin liiketoiminnan keskeinen periaate on vastuullisuus asiakkaita, työntekijöitä, sijoittajia sekä muita sidosryhmiä kohtaan. Kaikessa toiminnassa noudatetaan lakeja, asetuksia sekä hyvää hallinnointitapaa.

Yritysvastuutyön perusta Tokmannissa ovat yrityksen arvot sekä Ettinen toimintaohje sitä täydentävine periaatteineen, politiikkoineen ja ohjeistuksineen. Tokmannin Ettinen toimintaohje sekä periaatteet ovat hallituksen hyväksymiä. Johtoryhmä hyväksyy politiikat ja osastojen johto ohjeistukset. Tokmannin yritysvaluusioista vastaa viime kädessä toimitusjohtaja, joka raportoi niistä säännöllisesti hallitukselle. Hallitus käsittelee yritysvaluusioita tarpeen mukaan ja päätöksenteon tukena toimii Tokmannin vastuullisuusasiantuntijoiden tuottamat esitykset ja tiedot.

Ettinen toimintaohjeemme sisältää muun muassa seuraavat pelisäännöt: Kohtelemme kaikkia tasa-arvoisesti ja syrjimättä; Minimoimme työtaturmat; Noudatamme lakia; Emme lahjo; Suojaamme liikesalaisuudet ja konsernin omaisuuden; Kunnioitamme yksityisyyden suojaa; Tuemme reilua kilpailua; Minimoimme ympäristövaikutukset; Vaadimme, että tuotteet on valmistettu eettisesti ja Viestimme läpinäkyvästi ja luotettavasti.

REHTI LIIKETOIMINTA		
Tavoitteet 2017	Taso 2017	Tavoitteet 2018
Tokmannilaiset on koulutettu eettiseen toimintaohjeistoon	Saavutettu	Tokmannilaiset on koulutettu eettiseen toimintaohjeistoon. Kaikki tokmannilaiset uusivat koulutuksen 2018.
Ilmoituskanavaan tulleet ilmoitukset käsitellään asianmukaisesti.	Saavutettu	Ilmoituskanavaan tulleet ilmoitukset käsitellään asianmukaisesti.
Tokmannilla ei ole yhtään korruptiotapausta.	Saavutettu	Tokmannilla ei ole yhtään korruptiotapausta.
Tokmannilla ei ole yksityisyyden suojan loukkauksia.	Saavutettu	Tokmannilla ei ole yksityisyyden suojan loukkauksia.

Ihmisten reilu kohtelu

Tokmannin yritysarvo kasvaa vastuullisella toiminnalla, monimuotoisella henkilöstöllä ja osaamisen kehittämällä. Avoin ja reilu yrityskulttuuri, jossa jokaista kunnioitetaan, on avain menestykseen ja kestävään liiketoimintaan. Osallistavan ja oikeudenmukaisen henkilöstöjohtamisen avulla Tokmanni pystyy kehittymään, hyödyntämään uusia mahdollisuuksia, vähentämään liiketoiminnan riskejä ja tuottamaan lisäarvoa kaikille sidosryhmilleen. Konsernissa seurataan jatkuvasti hyvän johtamisen, esimiestyön, työilmapiirin ja tasa-arvon kehittymistä. Tokmannin tavoitteena on monimuotoinen työyhteisö ja yhdenvertaisen kohtelun varmistaminen koko henkilöstölle heti rekrytoinnista lähtien. Tokmannilla on menettelyohjeet epäasiallisen kohtelun käsittelemiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi. Ohjeistuksen mukaan epäasialliseen kohteluun pitää puuttua välittömästi.

Tokmannin tavoitteena on innostunut ja sitoutunut henkilöstö, joka arvostaa asiakasta, omaa työtään sekä työnantajaansa ja on yrityksensä vastuullinen tuloksentekijä. Henkilöstön osaamisen kehittäminen varmistetaan Tokmannin strategisten tavoitteiden saavuttaminen. Tokmanni tukee henkilöstön kehitystä ja varmistaa näin tavoitteiden saavuttamisen. Tokmannin henkilöstölle tarjotaan erilaisia koulutus- ja kehittymismahdollisuuksia. Ammatillista osaamista kehitetään kaikissa tehtävissä lyhempien ja pidempien lähi- ja verkkokoulutuksen sekä työssäoppimisen kautta. Koulutukseen ja henkilöstön osaamisen kehitystyöhön osallistuvat talon omat asiantuntijat yhdessä ulkopuolisten koulutuskumpaneiden kanssa.

Tokmanni menestyy, kun terve ja tyytyväinen henkilöstö tekee töitä turvallisesti. Henkilöstön terveydestä, työkyvystä ja turvallisuudesta huolehditaan työkykyjohtamisella. Tokmannin työkykyjohtamisen tavoitteena on henkilöstön työterveysriskien ennakointi, työtyytyväisyyden parantaminen ja työurien pidentäminen.

Tokmannilla seurataan henkilöstön työtyytyväisyyttä. Seurannan kohteena ovat muun muassa tasa-arvoisuuden, työilmapiirin, esimiestyön ja oikeudenmukaisen johtamisen kehittyminen. Organisaatioittain valitaan vuosittaiset kehityskohteet, joita seurataan säännöllisesti.

Vuoden 2017 lopussa Tokmannin palveluksessa oli 3 255 henkilöä, joka on 31 työntekijää enemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Uusien myymälöiden perustaminen oli pääasiallinen syy henkilöstön määrän kasvuun. Keskimääräinen henkilömäärä Tokmannilla vuonna 2017 oli 3 232 henkilöä. Raportoitavissa henkilömäärissä ovat mukana myös poissaolojaksolla olevat (esim. äitiys-, isyys-, vanhempain-, hoito-, opinto- ja vuorotteluvapaalla olevat). Keskimäärin poissaolojaksolla oli samanaikaisesti 183 henkilöä.

Tavoitteet 2017	Taso2017	Tavoitteet 2018
Tokmannilla seurataan monimuotoisen työyhteisön kehittymistä yhdenvertaisuus- ja monimuotoisuusohjelmalla, joka ottaa huomioon henkilökunnan yhdenvertaisen ja arvostavan kohtelun koko työsuhteen ajan.	Osittain saavutettu	Henkilöstön osallistaminen kehittämiseen jatkuu. Uudet arvot ja johtamisperiaatteet on luotu ja jalkautettu koko henkilöstölle.
Kaikki työntekijät saavat asianmukaisen perehdytyksen työhönsä ja kaikille taataan tehtävän edellyttämä valmennus tai koulutus	Osittain saavutettu	Turvallisuushavaintoja tehdään ja raportoidaan aktiivisemmin ja työympäristö kehitty turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi.
Tokmanni huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnista valmentavan esimiestyön ja yhteisiin toimintatapoihin pohjautuvan työkykyjohtamisen avulla. Tavoitteena on, että työt tehdään turvallisesti ja henkilöstö pääsee terveenä vanhuuseläkkeelle.	Saavutettu	Henkilöstöön liittyvät toiminnan mittarit uudistetaan ja tiedolla johtaminen paranee.

Vastuullinen hankinta ja tuotteet

Vastuullisuus on keskeinen osa Tokmannin ostoprosessia. Prosessia tukevat Tokmannin vastuullisen hankinnan periaatteet ja toimintaohjeet. Amfori BSCI:n (Business Social Compliance Initiative:n) jäsenenä Tokmanni on sitoutunut noudattamaan amfori BSCI:n eettisiä periaatteita. Tokmanni edellyttää samalla myös tavarantoimittajiensa tehtailta ja heidän omilta tavarantoimittajiltaan ja tuottajiltaan sitoutumista amfori BSCI:n eettisten periaatteiden mukaiseen toimintaan.

Tokmannin hankinnan vastuullisuuden valvonnassa keskitytään erityisesti riskimaihin, joissa Maailmapankin riskimaaluokituksen perusteella on suurin vaara työ- ja ihmisoikeuksien loukkauksiin. Ensisijainen huomio on Tokmannin lähimmässä vaikutuspiirissä olevissa eli omien tuotemerkkien ja yksinoikeustuotteiden tavarantoimittajissa. Tokmanni vaatii, että näitä tuotteita valmistavan, riskimaassa sijaitsevan tehtaan on oltava amfori BSCI-tai SA8000-auditoitu. Myös brändituotteita myyville tavarantoimittajien tehtailta vaaditaan ostosopimuksessa sitoumus amfori BSCI:n vaatimusten tasoiseen tuotantoon. Vastuullisuuden arviointi alkaa jo tavarantoimittajien kilpailutuksessa, jossa huomioidaan vastuullisuuskysymykset.

Tokmannin hankinnan vastuullisuutta seurataan ja kehitetään amfori BSCI-auditointien sekä -Tokmannin omien auditointien avulla. Lisäksi Tokmanni hyväksyy SA8000-auditoinnin. Vuonna 2017 tehtiin 102 kappaletta omia auditointeja.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Vastuullisella hankinnalla varmistetaan työntekijöiden perusoikeuksien toteutuminen. Ihmisoikeudet ovat Tokmannin vastuullisuustyön lähtökohta, ja toiminta perustuu muun muassa YK:n ihmisoikeuksia koskeviin kansainvälisiin perusasiakirjoihin, ILO:n julistukseen työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista sekä YK:n Global Compactiin. Ihmisoikeuksien osalta Tokmannin toimintaa ohjaavat myös YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet. Huolellisuusperiaatteen mukaisesti Tokmanni on arvoanut ja seuraa toimintansa ihmisoikeusvaikutuksia ja ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin. Tokmanni viestii toimintansa ihmisoikeusvaikutuksista osallisuutensa, mahdollisuuksiensa ja vaikutusvaltansa mukaan. Tokmanni on julkaissut ihmisoikeusperiaatteensa ja yhteenvedon vuoden 2016 ihmisoikeusvaikutusten arvioinnista verkkosivuillaan.

Tokmannin merkittävimmät potentiaaliset ihmisoikeusvaikutukset liittyvät terveyteen ja turvallisuuteen, rakennusten turvallisuuteen, liiallisiin ylitoihin, elämiseen riittävään palkkaan sekä lapsi- ja pakkotyövoiman käyttöön. Tunnistetut negatiiviset vaikutukset voivat vaikuttaa useisiin ihmisoikeuksiin, kuten oikeus työhön, oikeus terveyteen, oikeus elämään ja oikeus perhe-elämään. Tokmannin toimenpiteet ostotoimintansa osalta ovat vastuullisen hankinnan strategian ja toimenpidesuunnitelman edelleen kehittäminen, tavarantoimittajien hallintajärjestelmän edelleen kehittäminen, valitusmekanismin ja kuntoon laitto-prosessin kehittäminen YK:n ohjaavien periaatteiden tehokkuusperiaatteiden mukaisesti syvemmälle toimitusketjuihin meneminen. Useisiin merkittäviin ihmisoikeusvaikutuksiin osaratkaisu riskimaissa olisi toimiva ammatillinen järjestäytyminen ja työehtosopimusneuvottelut. Ne ovat kanava muun muassa elämiseen riittävälle palkan ja kohtuullisen työajan varmistamiseen.

Keskeiset toimenpiteet ihmisoikeusvaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi Tokmannin omien toimintojen osalta ovat työturvallisuuden ja -terveyden parantaminen, työmatkustamisen turvallisuuden parantaminen ja työn joustavuuden lisääminen.

Ihmisoikeusvaikutuksia seurataan jatkuvasti muun muassa auditoinneilla sekä yhteydenpidolla toimittajiin ja negatiivisiin vaikutuksiin puututaan.

Tuotevastuu

Tuoteturvallisuus on yksi keskeisimmistä vastuullisuuden osa-alueista. Tokmanni haluaa varmistua siitä, että kaikki sen myymät tuotteet ovat turvallisia käyttää. Valvomme tuoteturvallisuuden, vastuullisuuden ja huolellisuusvelvoitteen toteutumista omavalvonnalla, tavarantoimittajavierailuilla sekä omilla ja kolmannen osapuolen tekemillä tuotetestauksilla.

Vuoden 2017 tavoitteena on ollut lisätä erityisesti Tokmannin omien tuotemerkkien, sen lisensoimien tuotemerkkien ja yrityksen maahantuomien tuotteiden tuoteturvallisuutta sekä tuote- ja käyttölaatua. Mittarina tuoteturvallisuuden ja käyttölaadun arvioimisessa on käytetty edellä mainittujen tuotetyyppien vaatimustenvastaisuuksien lukumäärää. Vaatimustenvastaisuuksia havaittiin vuonna 2017 yhteensä 15 kappaletta, joista suurin osa johtui tuotteen käyttölaadun poikkeamasta suhteessa tuotespesifikaatioon. Määrä on pienentynyt edelliseen vuoteen nähden 44 prosentilla.

Tavoitteet 2017	Taso 2017	Tavoitteet 2018
Yli 95% ostoista tulee amfori BSCI:ssä olevilta tehtailta.	Saavutettu	Tokmanni on pilotoinut palautekanavaa toimitusketjun ihmisoikeusrikkomuksien ilmoittamista varten (grievance mechanism).
Vakavia ihmisoikeusloukkauksia ei ole havaittu Tokmannin toimitusketjussa.	Osittain saavutettu	Tokmanni on varmistanut omalla tehdasvierailulla BSCI-auditoinnin tuloksen yli 25 % vuonna 2018 aktiivisista riskimaateista.
Yhtään vakavaa tuoteturvallisuusvirhettä ei ole havaittu Tokmannin myymissä tuotteissa, eivätkä ne ole aiheuttaneet onnettomuuksia.	Osittain saavutettu	Yhtään vakavaa tuoteturvallisuusvirhettä ei ole havaittu Tokmannin myymissä tuotteissa, eivätkä ne ole aiheuttaneet onnettomuuksia.

Viisas resurssien käyttö

Tokmannin merkittävimmät ympäristöasiat ovat energiankulutus ja siihen liittyvät päästöt sekä jätteet ja niiden käsittely. Tokmanni tähtää resurssitehokkaampaan liiketoimintaan monilla toimenpiteillä. Konserni selvittää jatkuvasti uusia mahdollisuuksia vähentää energian kulutusta ja hyödyntää uusiutuvaa energiaa kiinteistöissä ja pyrkii ympäristöystävällisempään logistiikkaan. Tokmanni seuraa myös varastossaan ja myymälöissään syntyvien jätteiden määrää ja parantaa aktiivisesti jätteiden uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Energiatehokas liiketoiminta

Ilmastovaikutusten vähentäminen on tärkeimpiä yritysvastuun alueita Tokmannilla. Tokmannin ilmastostrategian pääpaino on kiinteistöjen energiankulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. Tavoitteena on olla hiilineutraali kiinteistöjen, lentomatkatamien sekä leasingautojen osalta vuoteen 2030 mennessä.

Suurin osa Tokmannin tuotteiden elinkaaren aikaisista ilmastovaikutuksista syntyy tuotteiden valmistuksessa ja niiden käytön aikana. Näihin molempiin yrityksen vaikutusmahdollisuudet ovat rajalliset ja mittaaminen haasteellista.

Tokmannin ilmastostrategiassa seuraavan vuoden aikana pääpaino on kiinteistöjen energiankulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. Tavoite saavutetaan pienentämällä energiankulutusta, parantamalla energiatehokkuutta, käyttämällä uusiutuvaa energiaa, hankkimalla uusiutuvan energian sertifikaatteja sekä kompensoimalla lentomatkojen päästöt.

Ympäristöystävällinen logistiikka

Tokmanni pyrkii kasvusta ja myymäläverkoston laajentumisesta huolimatta pitämään kuljetusten kasvihuonepäästöt vuoden 2015 tasolla liikevaihtoon suhteutettuna. Tokmanni pyrkii keskittämään kuljetukset pitkäaikaisille sopimuskumppaneille, joiden kanssa etsitään yhdessä keinoja hiilidioksidipäästöjen sekä kuljetusten muiden ympäristöhaittojen vähentämiseksi.

Resurssitehokkuus

Tokmanni pyrkii minimoimaan polttolaitoksiin kuljetettavan jätteen määrää vähentämällä jätteen syntymistä sekä käyttämällä uudelleen ja kierrättämällä jätettä. Jätteiden hyötykäytössä on saatu aikaan erinomaisia tuloksia. Tokmanni kierrätti vuonna 2017 jätteestään yli 60 prosenttia. Loput jätteestä ohjattiin hyötykäyttöön, muun muassa energiaksi. Tavoitteena on nostaa kierrätysaste 70 prosenttiin vuonna 2018.

VIISAS RESURSSIEN KÄYTTÖ		
Asetetut tavoitteet vuodelle 2017	Saavutukset 2017	Tavoitteet 2018
Kiinteistöjen sijaintiperusteisten hiilidioksidipäästöjen (Scope 1 ja 2) vähentäminen kahdeksalla prosentilla.	Saavutettu	Kiinteistöjen sijaintiperusteisten hiilidioksidipäästöjen (Scope 1 ja 2) vähentäminen 5 prosentilla.
Kuljetusten osalta kasvihuonekaasut vuoden 2015 tasolla liikevaihtoon suhteutettuna	Osittain saavutettu	Kuljetusten osalta kasvihuonekaasut vuoden 2015 tasolla liikevaihtoon suhteutettuna
Jätteiden hyötykäyttöaste nostaminen 100 %:iin	Saavutettu	Jätteiden kierrätysasteen pitäminen 34 %:ssa. ja uudelleen käytön nostaminen 62%:iin

Konsernin tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

Avainluvut	1-12/2017	1-12/2016	1-12/2015
Liikevaihto, MEUR	796,5	775,8	755,3
Vertailukelpoisten myymälöiden liikevaihdon kehitys, %	-1,3	-0,1	-0,6
Kassakuittien lukumäärä, M	46,4	44,7	43,3
Myyntikate, MEUR	267,1	268,4	257,5
Myyntikatemarginaali, %	33,5	34,6	34,1
Vertailukelpoinen myyntikate, MEUR	268,1	267,9	258,1
Vertailukelpoinen myyntikatemarginaali, %	33,7	34,5	34,2
Liiketoiminnan kulut	-217,8	-207,4	-207,7
Vertailukelpoiset liiketoiminnan kulut	-217,0	-208,5	-203,7
Käyttökate (EBITDA), MEUR	53,1	64,3	53,9
Käyttökatemarginaali, %	6,7	8,3	7,1
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA), MEUR	55,0	62,8	58,5
Vertailukelpoinen käyttökatemarginaali, %	6,9	8,1	7,7
Liikevoitto (EBIT), MEUR	38,8	49,2	39,1
Liikevoittomarginaali, %	4,9	6,3	5,2
Vertailukelpoinen liikevoitto, MEUR	40,6	47,7	43,7
Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali, %	5,1	6,1	5,8
Nettorahoituskulut, MEUR	-5,8	-15,2	-20,9
Nettoinvestoinnit, MEUR	8,1	9,8	9,0
Nettovelat / oikaistu käyttökate (EBITDA) **	2,4	1,8	2,7
Liiketoiminnan rahavirta, MEUR	27,1	62,5	35,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,4	14,5	11,6
Oman pääoman tuotto, %	16,0	18,1	12,0
Henkilöstö kauden lopussa	3 255	3 224	3 293
Henkilöstö keskimäärin	3 232	3 209	3 193

* 2016 ja 2015 osakkeiden lukumäärä on korjattu 04/2016 toteutetun rahastoannin ("osakesplit") vaikutuksella

Osakekohtaisia tietoja	2017	2016	2015
Osakekohtainen tulos (euroa/osake)*	0,45	0,50	0,33
Osakekohtainen osinko (euroa/osake)	0,41 **	0,51	-
Oma pääoma per osake */***	2,77	3,08	3,02
Päätöskurssi 31.12.	7,25	8,50	-
Tilikauden ylin kurssi	11,13	9,88	-
Tilikauden alin kurssi	6,66	6,26	-
Tilikauden keskiarvo	8,17	7,62	-
Osakkeiden vaihto (1 000 kpl)	63 315	51 668	-
Osakkeiden vaihto, %	107,6	87,8	-
Osakekannan markkina-arvo 31.12. (MEUR)	426,8	500,38	-
Osakkeiden lukumäärä 31.12. (1 000 kpl)	58 869	58 869	22 274
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000 kpl)*	58 869	54 095	44 549

* 2016 ja 2015 osakkeiden lukumäärä on korjattu 04/2016 toteutetun rahastoannin ("osakesplit") vaikutuksella

** Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

*** Sisältäen osakaslainat vuonna 2015

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Tokmanni Group esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja, koska johto käyttää vaihto-ehtoisia tunnuslukuja operatiivisen liiketoiminnan ohjaamiseen ja esittää ne vertailukelpoisuuden parantamiseksi. Konserni määrittelee vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja vaihtoehtoiset tunnusluvut oheassa:

Milj. euroa	1-12/2017	1-12/2016	1-12/2015
Myyntikate	267,1	268,4	257,5
Muutokset valuuttajohdannaisten markkina-arvossa	1,0	-0,5	0,6
Vertailukelpoinen myyntikate	268,1	267,9	258,1
Liiketoiminnan kulut	-217,8	-207,4	-207,7
Muutokset sähköjohdannaisten markkina-arvossa	-0,4	-1,1	0,3
Brändiharmonisointiin liittyvät kulut	-	-	3,5
Kiinteistön myyntitappio	1,2	-	-
Listautumiskulut	-	-	0,2
Vertailukelpoiset liiketoiminnan kulut	-217,0	-208,5	-203,7
Käyttökate (EBITDA)	53,1	64,3	53,9
Liikevoitto (EBIT)	38,8	49,2	39,1
Muutokset valuuttajohdannaisten markkina-arvossa	1,0	-0,5	0,6
Muutokset sähköjohdannaisten markkina-arvossa	-0,4	-1,1	0,3
Kiinteistön myyntitappio	1,2	-	-
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	55,0	62,8	58,5
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT)	40,6	47,7	43,7

Konsernin tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoisten myymälöiden liikevaihdon kasvu	= Vertailukelpoisten myymälöiden liikevaihdon kasvu/kehitys lasketaan ottamalla huomioon niiden myymälöiden liikevaihdon kasvu, joita ei katsota uusiksi ja uudelleensijoitetuiksi myymälöiksi nettomääräisesti laskettuna. Tokmannin määritelmän mukaan uusiin ja uudelleensijoitettuihin myymälöihin kuuluvat: (i) uudet avatut myymälät; (ii) myymälöiden uudelleensijoittamiset, kun myymälän koko muuttuu 30 prosenttia tai enemmän ja kun valikoima laajenee tai supistuu merkittävästi; (iii) myymälöiden laajentamiset, kun myymälän koko muuttuu 30 prosenttia tai enemmän. Jos myymälä kuuluu johonkin näistä ryhmistä, sitä pidetään uutena tai uudelleensijoitettuna myymälänä avaamisvuotenaan ja sitä seuraavana kalenterivuotena. Nettomääräisesti laskettuna Tokmanni vähentää uusista ja uudelleensijoitetuista myymälöistä tilikaudella suljetut myymälät.
Kassakuittien lukumäärä	= Asiakasostotapahtumien lukumäärä tietyn ajanjakson aikana
Myyntikate	= Liikevaihto - Materiaalit ja palvelut
Oikaistu myyntikate	= Myyntikate - Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset
Liiketoiminnan kulut	= Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut + Liiketoiminnan muut kulut
Oikaistut liiketoiminnan kulut	= Liiketoiminnan kulut - (Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutokset + Kiinteistön myyntitappio vuonna 2017)
Käyttökate	= Liikevoitto + Poistot ja liikearvopoistot
Oikaistu käyttökate	= Käyttökate - (Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset + Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutokset + Kiinteistön myyntitappio vuonna 2017)

Oikaistu liikevoitto	= Liikevoitto - (Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset + Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutokset + Kiinteistön myyntitappio vuonna 2017)
Nettorahoituskulut	= Rahoitustuotot - Rahoituskulut
Nettovelka	= Korolliset velat - Rahavarat
Nettovelka / oikaistu käyttökate	= Nettovelka
	<hr/>
	Oikaistu käyttökate
Nettokäyttöpääoman muutos	= Lyhytaikaisten operatiivisten korottomien saatavien muutosten, vaihto-omaisuuden muutosten ja lyhytaikaisten operatiivisten korottomien velkojen muutosten summa
Sijoitettu pääoma	= Taseen loppusumma - Laskennallinen verovelka ja muut korottomat velat
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	= Voitto ennen veroja + Korko- ja muut rahoituskulut
	<hr/>
	Sijoitettu pääoma keskimäärin
Oman pääoman tuotto prosentti	= Kauden tulos
	<hr/>
	Oma pääoma keskimäärin
Henkilöstön määrä kauden lopussa	= Henkilöstön määrä raportointikauden lopussa
Henkilöstön määrä keskimäärin	= Henkilöstön määrä keskimäärin raportointikauden aikana
Omavaraisuusaste	= Taseen oma pääoma
	<hr/>
	Taseen loppusumma

Osakekohtaisten tietojen laskentakaavat

Tulos per osake	= Nettotulos
	<hr/>
	Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana
Oma pääoma per osake	= Oma pääoma
	<hr/>
	Osakkeiden lukumäärä raportointikauden lopussa
Tilikauden keski kurssi	= Osakkeiden euromääräinen vaihto jaettuna vaihdettujen osakkeiden kaupankäyntipainotetulla keskiarvolla
Osakkeiden vaihto	= Osakkeiden kappalemääräinen vaihto
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	= Osakkeiden lukumäärä kerrottuna tilinpäätöspäivän pörssikurssilla
Osakkeiden lukumäärä 31.12.	= Osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Osakkeet ja osakepääoma

Vuoden 2016 alussa Tokmannilla oli 22.274.436 osaketta. Konserni järjesti huhtikuussa 2016 rahastoannin (ns. "osakesplitin") siten, että kutakin yhtä vanhaa osaketta kohti annettiin yksi uusi osake osakkeenomistajille, yhteensä 22.274.436 kappaletta. Listautumisannissa keväällä 2016 Tokmanni laski liikkeelle 14.319.880 uutta osaketta jonka seurauksena tilikauden 2016 päättyessä Tokmannilla oli 58.868.752 osaketta. Tilikauden 2017 aikana osakemäärässä ei ole tapahtunut muutoksia.

Konsernilla on yksi osakelaji, ja kukin osake tuottaa yhden äänen Tokmanni Group Oyj:n yhtiökokouksessa. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Tokmanni ei omista omia osakkeitaan.

Tokmannin osake Nasdaq Helsingin pörssilistalla

	2017
Pörssivaihto, EUR	520 767 219
Vaihdettu määrä, kpl	63 315 286
Ylin kurssi	11,13
Alin kurssi	6,66
Keskikurssi	8,17
Pörssikurssi tilikauden lopussa	7,25
Markkina-arvo tilikauden lopussa	426 798 452

Omistusmääräjakauma 31.12.2017

Osakemäärä	Omistaja		Osakemäärä		Äänimäärä	
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%
1-100	4 314	30,11	242 731	0,41	242 731	0,41
101-500	5 936	41,43	1 654 017	2,81	1 654 017	2,81
501-1000	2 173	15,17	1 707 081	2,90	1 707 081	2,90
1001-5000	1 611	11,24	3 386 086	5,75	3 386 086	5,75
5001-10000	138	0,96	1 006 474	1,71	1 006 474	1,71
10001-50000	99	0,69	2 162 935	3,67	2 162 935	3,67
50001-100000	22	0,15	1 644 297	2,79	1 644 297	2,79
100001-500000	15	0,11	4 169 450	7,08	4 169 450	7,08
500001-999999999	21	0,15	42 895 681	72,87	42 895 681	72,87
Yhteensä	14 329	100,00	58 868 752	100,00	58 868 752	100,00
joista hallintarekisteröityjä			908 243	1,54	908 243	1,54

Omistajaryhmät 31.12.2017

Ryhmä	Osakkaita	%	Osakkeita	%
Yritykset	678	4,77	14 363 292	24,40
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	40	0,28	21 417 976	36,38
Julkisyhteisöt	13	0,09	12 399 852	21,06
Kotitaloudet	13 444	94,64	8 864 332	15,06
Ulkomaat	31	0,22	915 057	1,55
Joista hallintarekisteröityjä			908 243	1,54
Kaikki yhteensä	14 206	100,00	58 868 752	100,00

Tokmannin 20 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2017 osakemäärän mukaan

Omistajat	Osakkeet	% osakkeista
1 Rockers Tukku Oy	10007688	17,00
2 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	4750000	8,07
3 Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	4343252	7,38
4 Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi	2670267	4,54
5 OP-Suomi Arvo -sijoitusrahasto	1870606	3,18
6 Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	1442137	2,45
7 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	915000	1,55
8 Fondita Nordic Small Cap -sijoitusrahasto	880000	1,49
9 OP-Suomi Pienyhtiöt -sijoitusrahasto	802936	1,36
10 Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	766333	1,30
11 Nordea Fennia Fund	709240	1,20
12 Ålandsbanken Premium 100	700000	1,19
13 Säästöpankki Kotimaa -sijoitusrahasto	676527	1,15
14 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	675000	1,15
15 Sijoitusrahasto Säästöpankki Pienyhtiöt	629474	1,07
16 Säästöpankki Korko Plus-Sijoitusrahasto	607641	1,03
17 Säästöpankki Eurooppa -sijoitusrahasto	550000	0,93
18 Sijoitusrahasto Evli Suomi Pienyhtiöt	527892	0,90
19 OP-Henkivakuutus Oy	517360	0,88
20 Mandatum Life	477362	0,81

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma Milj. euroa

	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKEVAIHTO		796,5	775,8
Liiketoiminnan muut tuotot	3	3,9	3,4
Materiaalit ja palvelut		-529,4	-507,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	6, 25	-97,9	-96,4
Poistot	5	-14,3	-15,1
Liiketoiminnan muut kulut	4	-119,9	-111,1
Osuus yhteisyritysten voitosta (tappiosta)		0,0	0,0
LIIKEVOITTO		38,8	49,2
Rahoitustuotot	7	0,0	0,1
Rahoituskulut	7	-5,9	-15,3
TULOS ENNEN VEROJA		32,9	34,0
Tuloverot	8, 13	-6,6	-6,8
TILIKAUDEN TULOS		26,3	27,2

Tilikauden tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajille		26,3	27,2
-----------------------	--	------	------

Konsernin laaja tuloslaskelma

Tilikauden tulos		26,3	27,2
-------------------------	--	-------------	-------------

Muut laajan tuloksen erät

Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi

Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot		0,0	0,0
--	--	-----	-----

Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä

		0,0	0,0
--	--	------------	------------

Tilikauden laaja tulos

		26,3	27,2
--	--	-------------	-------------

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajille		26,3	27,2
-----------------------	--	------	------

Osakekohtainen tulos

Emoyhtiön omistajille		26,3	27,2
-----------------------	--	------	------

Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000 kpl)*

		58 869	54 095
--	--	--------	--------

Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos (euroa/osake)*

		0,45	0,50
--	--	------	------

* 2016 osakkeiden lukumäärä on korjattu 04/2016 toteutetun rahastoannin ("osakesplit") vaikutuksella

Konsernitase	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Milj. euroa			
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	9	88,6	90,7
Liikearvo	10	128,6	128,6
Muut aineettomat hyödykkeet	10	4,8	3,6
Pitkäaikaiset saamiset	12, 18	0,2	0,1
Osuudet yhteisyrityksissä ja muut rahoitusvarat	11	0,2	0,2
Laskennalliset verosaamiset	13	5,1	5,0
PITKÄAIKAISET VARAT YHTEENSÄ		227,5	228,1
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	14	170,2	155,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15, 18	18,4	17,0
Tuloverosaamiset		3,8	0,7
Rahavarat	16	42,5	57,6
LYHYTAIKAISET VARAT YHTEENSÄ		235,0	230,5
VARAT YHTEENSÄ		462,5	458,6
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	17	0,1	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	17	109,9	110,0
Muuntoerot		0,0	0,0
Kertyneet voittovarot		52,9	56,5
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		162,8	166,6
PITKÄAIKAISET VELAT			
Laskennalliset verovelat	13	5,1	5,3
Pitkäaikaiset korolliset velat	18, 19, 22	173,0	170,3
Pitkäaikaiset korottomat velat	18, 21, 22	7,4	8,1
PITKÄAIKAISET VELAT YHTEENSÄ		185,4	183,6
LYHYTAIKAISET VELAT			
Lyhytaikaiset korolliset velat	18, 19, 22	3,6	3,2
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	18, 21, 22	107,3	103,5
Tuloverovelat	21	3,3	1,7
LYHYTAIKAISET VELAT YHTEENSÄ		114,2	108,4
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		462,5	458,6

Konsernin rahavirtalaskelma

Liite 1.1.-31.12.2017 1.1.-31.12.2016

Milj. euroa

Liiketoiminnan rahavirrat

Tilikauden tulos		26,3	27,2
Oikaisut:			
Poistot	5	14,3	15,1
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot		1,3	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	7	5,8	15,2
Tuloverot	8	6,6	6,8
Muut oikaisut		-0,2	-1,9
Käyttöpääoman muutokset:			
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys /vähennys		-2,4	-2,4
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys		-14,7	4,7
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys		3,8	13,1
Maksetut korot liiketoiminnasta		-5,3	-11,2
Muut rahoituserät liiketoiminnasta		-0,2	-0,1
Maksetut verot liiketoiminnasta		-8,3	-4,0
Liiketoiminnan nettorahavirta		27,1	62,5

Investointien rahavirrat

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-11,7	-10,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		0,8	0,2
Tytäryritysten myynnit		0,1	0,0
Myönnettyt lainat		-0,3	0,0
Lainasaamisten takaisinmaksut		2,9	0,0
Investointien nettorahavirta		-8,1	-9,8

Rahoituksen rahavirrat

Maksullinen osakeanti		-0,1	90,1
Maksetut osingot		-30,0	0,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-3,6	-3,4
Lainojen nostot		0,0	125,0
Lainojen takaisinmaksut		0,0	-255,8
Rahoituksen nettorahavirta		-33,7	-44,1

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos		-14,7	8,7
Rahavarat tilikauden alussa		57,6	48,9
Rahavarat, yritysjärjestelyt		-0,3	0,0
Rahavarat tilikauden lopussa		42,5	57,6

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

	Liite	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajat yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Milj. euroa							
Oma pääoma 1.1.2017		0,1	110,0	0,0	56,5	166,6	166,6
Laaja tulos							
Tilikauden tulos					26,3	26,3	26,3
Muuntoerot				0,0		0,0	0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä				0,0	26,3	26,3	26,3
Osingonjako					-30,0	-30,0	-30,0
Osakeanti			0,0			0,0	0,0
Rahastoanti			0,0			0,0	0,0
Johdon kannustinjärjestelmä					0,0	0,0	0,0
Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat menot verovaikutuksella vähennettynä			-0,1			-0,1	-0,1
Oma pääoma 31.12.2017		0,1	109,9	0,0	52,9	162,8	162,8

	Liite	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajat yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Milj. euroa							
Oma pääoma 1.1.2016		0,0	18,8	0,0	29,3	48,1	48,1
Laaja tulos							
Tilikauden tulos					27,2	27,2	27,2
Muuntoerot				0,0		0,0	0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä				0,0	27,2	27,2	27,2
Osakeanti			95,9			95,9	95,9
Rahastoanti		0,1	-0,1			0,0	0,0
Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat menot verovaikutuksella vähennettynä			-4,6			-4,6	-4,6
Oma pääoma 31.12.2016		0,1	110,0	0,0	56,5	166,6	166,6

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

LIITE 1.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernin perustiedot

Konsernin emoyhtiö on suomalainen julkinen osakeyhtiö Tokmanni Group Oyj, Y-tunnus 2483212-7. Emoyhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingin pörssilistalla. Kaupankäynti yhtiön osakkeilla alkoi prelistalla 29.4.2016 ja virallisella listalla 3.5.2016.

Tokmanni Group Oyj:n liiketoimintana on myydä hallintopalveluja konsernin muille yhtiöille. Konserniin kuuluu Retail Leasing Oy, jonka toimialana on omistaa ja vuokrata käyttöomaisuutta konsernin muille yhtiöille. Retail Leasing Oy:n tytäryhtiö Nordic Disco AB (Ruotsi) on Tokmanni Oy:n emoyhtiö. Tokmanni Oy harjoittaa tukku- vähittäis- ja erikoistavarakauppaa yhdessä Tokmanni Oy:n tytäryhtiön Tarjousmaxi Oy:n kanssa. Tarjousmaxi Oy sulautui emoyhtiönsä 31.8.2017. Taitomanni Oy on Tokmanni Oy:n omistama yhtiö, jonka toimialana on tarjota konserniyhtiöille henkilöstövuokrausta ja kaupan alan tukipalveluita. Konserniin kuuluu myös Retail Property Investment Oy:n, joka harjoittaa kiinteistö-liiketoimintaa sijoittamalla omiin kiinteistöyhtiöihin, jotka rakentavat myymälätiloja konserniyhtiöiden käyttöön. Retail Property Investment Oy myi tilikauden aikana omistamansa kiinteistö-osakeyhtiön, Kiinteistö Oy Tokmanni Närpiön.

Yhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite on Isolammintie 1, 04600 Mäntsälä. Jäljennös Tokmanni Group Oyj:n ja konsernin tilinpäätöksestä on saatavissa Tokmannin pääkonttorista osoitteesta Isolammintie 1, 04600 Mäntsälä ja internet-osoitteessa www.tokmanni.fi. Tokmanni Group Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 16.2.2018 tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa, lisäksi yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Tämä tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilinpäätöstiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, jollei laatimisperiaatteissa ole muuta kerrottu. Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttu.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ellei muuta ole todettu.

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista sekä muun muassa tulevaisuuteen liittyviä arvioita ja oletuksia, joilla saattaa olla vaikutusta omaisuus- ja velkaerien, vastuiden sekä tuottojen ja kulujen määriin. Tietoa merkittävimmistä harkintaan perustuvista ratkaisuista esitetään kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yhdistelyperiaatteet - tytäryhtykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Tokmanni Group Oyj:n, lisäksi tytäryhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvallan katsotaan syntyvän, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai konserni on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja konserni pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Käytännössä määräysvalta syntyy yleensä silloin, kun konserni omistaa yli puolet tytäryhtiön äänivallasta. Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä ajankohdasta lähtien, jona konserni on saanut määräysvallan ja ne yhdistellään konsernitilinpäätökseen siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida, mikäli tappio aiheutuu omaisuuserän arvon alentumisesta.

Keskinäinen osakkeenomistus konsernissa eliminoidaan hankintamenetelmää käyttäen. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat sekä vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi, pois lukien vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuneet kulut. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, joiden vaikutus huomioidaan hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Konsernissa ei ollut määräysvallattomien omistajien osuuksia 31.12.2017 eikä 31.12.2016. Tytäryhtiöiden hankinnoista sekä liiketoimintakaupasta syntyneen liikearvon käsittelytapa kuvataan jäljempänä laatimisperiaatteiden kohdassa "Liikearvo".

Yhdistelyperiaatteet - yhteisyrittys

Konserniin kuuluu myös Hong Kongissa toimiva yhteisjärjestely, joka on luokiteltu yhteisyrittyskseen (Tokmanni – Europris Sourcing Ltd.). Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisjärjestely on joko yhteinen toiminto tai

yhteisyritys. Yhteisessä toiminnossa konsernilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita, kun taas yhteisyritys on järjestely, jossa konsernilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen.

Yhteisyritys yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus yhteisyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut yhteisyrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus yhteisyrityksen tilikauden tuloksesta esitetään ennen liikevoittoa.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräiseksi käyttämällä tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti ja esitetty liikevoiton alapuolella Rahoitustuotot ja -kulut -erässä. Poikkeuksina ovat seuraavat erät, jotka sisältyvät tilikauden ostokuluihin:

- Valuuttamääräisten ostovelkojen muuntamisesta syntyvät kurssivoitot ja -tappiot
- Valuuttamääräisiä ostoja suojaavien valuuttaoptioiden käypien arvojen muutoksista johtuvat kurssivoitot ja -tappiot

Ulkomaisen konserniyrityksen laajan tuloslaskelman ja erillisen tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät on muunnettu euroiksi liiketoimien toteutumispäivien kursseihin ja tase raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuttaminen eri kursseilla toisaalta tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa ja toisaalta taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisen tytäryrityksen hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryrityksestä luovutaan kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Muuntoerot, jotka ovat syntyneet ennen 1.1.2013, joka oli konsernin IFRS-standardeihin siirtymispäivä, on kirjattu IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti kertyneisiin voittovaroihin IFRS-standardeihin siirtymisen yhteydessä, eikä niitä myöskään myöhemmin tytäryrityksen luovutuksen yhteydessä kirjata tulosvaikutteisesti. Siirtymispäivästä lähtien konsernitilinpäätöstä laadittaessa syntyneet muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet muodostuvat maa-alueista, rakennuksista ja niihin liittyvistä perusrakennusmenoista sekä koneista ja kalustosta. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu

taseessa hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumistappioilla.

Hyödykkeistä, lukuun ottamatta maa-alueita, tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa, maa-alueista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi ja kun se pystyy toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla. Kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti, poistoja ei enää kirjata.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	15	vuotta
Koneet ja kalusto	5	vuotta

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa. Myyntivoitto tai -tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintameno erotuksena. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden normaalit korjaus-, huolto- ja ylläpitomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat.

Omaisuuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvaamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistymisestä syntyvä liikearvo kirjataan määrään jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankintan nettovarallisuuden käyvän arvon. Ennen 1.1.2013 tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistymisestä syntynyt liikearvo vastaa aiemman suomalaisen tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS 1 -standardin mukaisena oletushankintameno.

Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja lisäksi aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta. Liikearvo arvostetaan IFRS- siirtymän yhteydessä määritettyyn oletushankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Konsernin muut aineettomat hyödykkeet koostuvat pääasiassa IT-ohjelmista ja lisensseistä. Ne arvostetaan hankintamenoon vähennettyinä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintameno muodostuu

ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi käyttötarkoitustaan varten.

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistot niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Määräaikaan sidotut aineettomat hyödykkeet kirjataan poistoina kuluiksi sopimuskauden kuluessa. Poistojen kirjaaminen lopetetaan silloin, kun aineeton hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoaika on keskimäärin viisi vuotta.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Valmiiden tuotteiden hankintameno luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus- ja käsittelymenot sekä muut menot. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen menot ja arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vuokrasopimukset

Konsernilla on merkittävä määrä konsernin sisäistä aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin liittyvää vuokraustoimintaa, jonka taloudelliset vaikutukset eliminoiduvat konsernitilinpäätöksessä. Tämän lisäksi konserni on vuokrannut ulkopuolisilta tahoilta kiinteistöjä ja autoja.

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen sopimuksen syntymisajankohdan käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi.

Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhempi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan lyhennykseen vuokra-aikana siten, että kullakin kaudella jäljellä olevalle velalle sovelletaan samansuuruista korkoprosenttia. Muuttuvat vuokrat kirjataan kuluiksi niillä kausilla, joiden aikana ne toteutuvat. Vuokraveloitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle, käsitellään

muina vuokrasopimuksina. Sopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti vuokra-ajan kuluessa. Muuttuvat vuokrat kirjataan kuluiksi niillä kausilla, joiden aikana ne toteutuvat.

Kun vuokrasopimus sisältää sekä maa-aluetta että rakennuksia koskevia osuuksia, arvioidaan kummankin erän luokittelu erikseen.

Konserni vuokralle antajana

Konserni toimii vuokralle antajana pääasiallisesti konsernin sisäisissä vuokrasopimuksissa, joiden taloudelliset vaikutukset eliminoiduvat konsernitilinpäätöksessä. Ulkoisten vuokrasopimusten merkitys on vähäinen.

Järjestelyt, jotka voivat sisältää vuokrasopimuksen

Järjestelyn alkaessa konserni määrittelee järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella, onko kyseinen järjestely vuokrasopimus tai sisältääkö järjestely sellaisen. Vuokrasopimus on olemassa, jos järjestelyn toteutuminen riippuu tietyn hyödykkeen käyttämisestä ja järjestely tuottaa oikeuden käyttää kyseistä hyödykettä. Jos järjestely sisältää vuokrasopimuksen, vuokrasopimukseen sovelletaan IAS 17:n vaatimuksia. Järjestelyn muihin osatekijöihin sovelletaan niitä koskevien IFRS-standardien säännöksiä.

Myynti ja takaisinvuokraus

Mikäli myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasingsopimus, kirjanpitoarvon ylittävää myyntituloa ei tulouteta välittömästi, vaan se merkitään velaksi taseeseen ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa. Mikäli myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy muu vuokrasopimus ja myynti on tehty käypään arvoon, mahdollinen voitto tai tappio kirjataan välittömästi.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä siitä että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos näin on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon arvonalentumistestaus tehdään vähintään vuosittain ja lisäksi aina kun havaitaan viitteitä arvonalentumisesta.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan

yksikköön, kohdistetaan se ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistuvaa liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, jos on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruteta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Työsuhde-etuudet

Konserniin kuuluvilla yrityksillä on maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, joihin liittyvät maksut kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sillä kaudella johon veloitus liittyy. Konsernilla ei ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta.

Varaukset ja ehdolliset erät

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aiemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, velvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetkellä rahan aika-arvosta ja velvoitteeseen liittyvistä riskeistä. Jos osasta velvoitteesta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, kirjataan korvaus erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niitä muutetaan vastaamaan parasta arvioita tarkasteluhetkellä. Varauksen muutos merkitään tuloslaskelmaan samaan erään kuin varaus on alun perin kirjattu. Ajan kulumisesta johtuva varauksen lisäys kirjataan korkokuluksi. Konsernilla ei ollut varauksia raportointi- tai vertailukauden päättymispäivänä.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi niiden liittyessä suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin, jolloin myös vero kirjataan kyseisiin eriin.

Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot liittyvät aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä verotuksessa vähennyskelpoiseen liikearvoon.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Laskennalliset verot lasketaan tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla, mikäli se on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Tuloutusperiaatteet

Konserni harjoittaa tukku-, vähittäis- ja erikoistavarakauppaa. Liikevaihtoon luetaan tavaroiden myynti ja liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla sekä myynnin oikaisueroilla. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle ja on todennäköistä, että myyntiin liittyvä taloudellinen hyöty koituu konsernille. Suurin osa myynnistä on käteis- ja luottokorttimyyntiä, joten myyntituottojen tuloutus tapahtuu tuotteiden luovutuksen yhteydessä. Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät pääasiassa vuokra- ja palvelumyynituottoja. Palveluista saadut tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi sekä lainoiksi ja muiksi saamisiksi. Muiden kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen osalta transaktiomenot lisätään alkuperäiseen hankintamenuun. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä, joka on päivä jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti

kirjattavaksi. Konserni luokittelee tähän ryhmään johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon, joka perustuu ensisijaisesti raportointikauden päättymispäivänä noteerattuun markkinahintaan. Mikäli erälle ei ole noteerattua markkinahintaa, arvostus tapahtuu yleisiä arvostusmenetelmiä käyttäen ja perustuen ensisijaisesti todettavissa olevaan markkinatietoon. Käyvän arvon muutoksista johtuneet sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset

Ryhmään luetaan johdannaisvaroihin kuulumattomat varat, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Konserni ei pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa tai luokittele niitä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä myytävissä oleviksi. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno efektiivisen koron menetelmää käyttäen ja ne sisältyvät luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista likvideistä sijoituksista, jotka ovat helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja joiden arvonmuutoksen riski on vähäinen. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä jaksotettuun hankintameno arvostettavien erien osalta, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Kunkin merkittävän erän osalta arvonalentumistarkastelu tehdään erikseen ja kokemusperäisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista ja muista saamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen ovat näyttöä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen vastaisten rahavirtojen erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti

kirjattaviksi rahoitusveloiksi sekä jaksotettuun hankintameno arvostettaviksi rahoitusveloiksi. Muiden kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvelkojen osalta transaktiomenot vähennetään alkuperäisestä hankintamenoista. Kaikki rahoitusvelkatransaktiot kirjataan sopimuspäivänä, joka on päivä jolloin konserni sitoutuu rahoitusvelan sopimusehtoihin. Rahoitusvelkojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu, kun konsernin sopimusperusteinen velvoite on täytetty, kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Lainasitoumuksiin liittyvät järjestelypalkkiot kirjataan transaktiomenoiksi siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että koko lainasitoumus tai osa siitä tullaan nostamaan, ja tällöin palkkio merkitään taseeseen kunnes laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lainasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio merkitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tulla nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan ennakkomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä palvelusta ja jaksotetaan kuluksi lainasitoumuksen ajaksi.

Kaikkien rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisperiaatteet on esitetty liitetiedossa 18.

Johdannaissopimukset

Konserni solmii johdannaissopimuksia vain suojaustarkoituksessa, mutta konserni ei sovelta suojauslaskentaa. Johdannaiset sisältävät sähköjohdannaissopimuksia sekä valuuttajohdannaissopimuksia. Koronvaihtosopimuksilla konserni voi suojautua pitkäaikaisista rahalaitoslainoista aiheutuvalta korkovirtariskiltä. Sähkötermineillä suojaudutaan sähkön hinnan vaihteluilta, enimmillään konsernin oman sähkönkulutuksen verran. Valuuttatermineillä ja -optioilla suojaudutaan ennakoitujen valuuttamääräisten ostojen rahavirtojen muutokselta. Johdannaissopimukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon, kun konsernista tulee sopimusosapuoli, myöhemmin ne arvostetaan edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot jotka syntyvät näin toimittaessa, käsitellään kirjanpidossa tulosvaikutteisesti johdannaissopimuksen käyttö-tarkoituksen mukaisesti.

Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos oman pääoman ehtoisia instrumentteja hankitaan takaisin, näiden hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa tai pääoman palautusta ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Liikevoitto

IAS 1 -standardi *Tilinpäätöksen esittäminen* ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konsernissa liikevoitto on määritelty siten, että liikevoitto muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot ja vähennetään ostokulut sekä varaston muutos. Lisäksi vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut sekä poistot, mahdolliset arvonalentumistappiot ja liiketoiminnan muut kulut. Muut tuloslaskelman erät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot sisältyvät rahoituseriin, poikkeuksena ovat seuraavat erät, jotka sisältyvät tilikauden ostokuluihin:

- Valuuttamääräisten ostovelkojen muuntamisesta syntyvät kurssivoitot ja -tappiot
- Valuuttamääräisiä ostoja suojaavien valuuttavaihtovaihtojen käyrien arvojen muutoksista johtuvat kurssivoitot ja -tappiot
- Realisoituneiden valuuttasuojauksen kurssivoitot ja -tappiot

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulokset voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valinnassa ja soveltamisessa.

Tilinpäätöksen eriin liittyvä johdon harkinta

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja. Merkittävimmät osa-alueet, joissa johto on käyttänyt edellä kuvattua harkintaa, liittyvät konsernin vuokrasopimusten luokitteluun sekä vaihto-omaisuuden arvostamiseen.

Vuokrasopimukset

Konsernin vuokrasopimuksia luokiteltaessa on arvioitu sitä, missä tapauksissa vuokrasopimukseen liittyvien omistamiselle ominaisten riskien ja etujen voidaan katsoa siirtyvän konsernille. Tällaiset sopimukset käsitellään kirjanpidossa rahoitusleasingsopimuksina. Ne vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Merkittävimmät luokittelukriteerit ovat seuraavat:

- Vuokrakohteesta maksettavien vähimmäisvuokrien nykyarvo suhteessa vuokratun omaisuuserän käypään arvoon sopimuksen syntymisajankohtana: Jotta vuokrasopimus luokiteltaisiin rahoitusleasingsopimukseksi, nykyarvon tulee muodostaa olennainen osa vuokratun hyödykkeen käyvästä arvosta. Joistakin omaisuuseristä, esimerkiksi tietyillä paikkakunnilla sijaitsevista kiinteistöistä, ei ole käytettävissä havainnoitavissa olevia hintoja, jolloin johto joutuu tekemään harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidessaan näiden hyödykkeiden käyviä arvoja.

- Vuokra-ajan osuus vuokrakohteen taloudellisesta kokonaisvaikutusajasta: Jotta vuokrasopimus luokiteltaisiin rahoitusleasingsopimukseksi, vuokra-ajan tulee kattaa valtaosa kyseisen omaisuuserän taloudellisesta kokonaisvaikutusajasta. Myös tämän kriteerin täyttymistä tarkasteltaessa konsernin johto joutuu käyttämään harkintaa.

Vuokrasopimuksia luokiteltaessa kutakin vuokrasopimusta tarkastellaan kokonaisuutena ottaen huomioon myös muut luokitteluun vaikuttavat tekijät.

Vaihto-omaisuus

Konsernin vaihto-omaisuuteen kuuluvat nimikkeet luokitellaan eri ryhmiin niiden kiertoaikojen perusteella ja hitaimmin kiertävistä tuotteista kirjataan tarvittaessa arvonalentumistappio. Arvonalentumiskirjausten tekeminen edellyttää harkinnan käyttöä ja arvioita esimerkiksi tuotteiden tulevasta kysynnästä. Näiden arvioiden muutokset voivat vaikuttaa vaihto-omaisuuden arvostamiseen tulevilla kausilla.

Keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Ne keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset raportointikauden päättymisajankohdan arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, joihin sisältyy riski varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana on esitetty alla:

Liikearvon arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksessa konserni joutuu arvioimaan viitteitä arvonalentumisista käyttäen hyväksi sekä sisäisiä ja ulkoisia tietolähteitä. Konsernin johdon on tehtävä arvioita analysoidessaan näistä lähteistä saatavia tietoja ja tehdessään johtopäätöksiä. Määrittäessään käyttöarvoa konserni tekee arvioita tulevasta markkinakehityksestä, kuten kasvuvauhdista ja kannattavuudesta. Vaikutuksiltaan merkittävimpiä arvioiden perustana olevia tekijöitä ovat keskimääräinen liikevoittotaso (liikevoitto/liikevaihto) ja diskonttaus korko. Näiden oletusten muutokset voivat vaikuttaa olennaisesti arviointeihin tulevaisuudessa kertyviin rahavirtoihin. Liitetietojen kohdassa 10 Liikearvo on esitetty lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Konserni on noudattanut tilikauden 2017 alusta alkaen seuraavia voimaantulleita uusia ja muutettuja standardeja:

- Muutos IAS 7:ään *Rahavirtalaskelmat- Disclosure Initiative* (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla pyritään siihen, että tilinpäätöksen käyttäjät voisivat arvioida rahoitustoiminnasta syntyvien rahavirtavirta-vaikutteisten ja ei-rahavirtavirta-vaikutteisten velkojen muutoksia. Standardimuutos vaikuttaa Tokmanni

Group Oyj:n konsernitilinpäätöksen rahoituksen rahavirtaa koskeviin liitetietoihin. Nämä tiedot on esitetty Liitteessä 18.

- Muutos IAS 12:een *Tuloverot - Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses* (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät, että vähennyskelpoisen väliaikaisen eron olemassaolo riippuu yksinomaan omaisuuserän ja sen verotusarvon vertaamisesta tilinpäätöshetkellä, eikä siihen vaikuta mahdolliset tulevat muutokset omaisuuserän kirjanpitoarvossa tai siinä tavassa, kuinka kirjanpitoarvoa vastaava määrä kertyy tulevaisuudessa. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta Tokmanni Group Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs), muutoskokoelma 2014-2016 (sovellettava IFRS 12:sta osalta 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, IFRS 1:n ja IAS 28:n osalta 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). *Annual Improvements* -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.

Tulevat standardimuutokset, jotka ovat EU:n hyväksymiä, mutta eivät olleet voimassa vielä vuonna 2017:

- Uusi IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* sekä standardiin tehdyt muutokset *Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 luo kattavan viitekehyyksen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15 korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n *Tuotot*, IAS 11:n *Pitkäaikaishankkeet* sekä IFRIC 13:n *Kanta-asiakasohjelmat*. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Standardi tulee myös lisäämään esitettävien liitetietojen määrää. Konserni on tehnyt päivitetyn arvion IFRS 15:n vaikutuksista. Sen mukaan standardilla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta Tokmanni Group Oyj:n konsernitilinpäätökseen. Konsernin myyntituotot koostuvat tuotteiden vähittäismyynnistä, jolloin asiakas saa määräysvallan tuotteisiin ostohetkellä. Muuttuvia vastikkeita tai merkittäviä oikeuksia, joita tulisi käsitellä erillisiä suoritevelvoitteina, joilla olisi käyttöä ototon kannalta olennaista merkitystä, ei ole identifioitu. Konsernilla ei ole kanta-asiakasohjelmia. Verkkokauppaan liittyen tuotepalautusten määrän on kokemusperäisesti todettu olevan vähäinen. Myyntituotot palveluista kirjataan ajan kuluessa, kun palvelu on suoritettu. Standardin käyttöön otolla ei siten tule olemaan

merkittävää vaikutusta kirjattavien myyntituottojen määrään tai ajoitukseen. Tokmanni Group Oyj tulee ottamaan standardin käyttöön 1.1.2018 alkavalla tilikaudella takautuvaa menetelmää soveltaen.

- Uusi IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Konserni on arvioinut IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin 1.1.2018 tapahtuvan käyttöönoton vaikutukset tilinpäätöksessä esitettyihin lukuihin. Sen mukaan standardilla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta Tokmanni Group Oyj:n konsernitilinpäätökseen. Vaikutukset myyntisaamisiin ja muihin saamisiin, joiden osalta luottotappiovarauksen laadinta tulee perustua odotettavissa oleviin luottotappioihin nykyisen standardin syntyneisiin tappioihin perustuvan mallin sijasta, eivät tule olemaan merkittävällä tasolla. Konserni tulee soveltamaan IFRS 9 -standardiin sisältyvää yksinkertaistettua menettelyä, jonka mukaan arvonalentumiset kirjataan määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia arvonalentumisia. Konsernin arvion mukaan myynti- ja muista saamisista kirjattava luottotappiovaraus ei tule vaikuttamaan tilinpäätökseen merkittävällä tasolla johtuen liiketoiminnan laskutusmyynnin vähäisestä määrästä. Muilla IFRS 9 -standardiin siirtymisestä johtuvilla laskentaperiaatteiden muutoksilla ei tule arviomme mukaan olemaan olennaista vaikutusta rahoitusvarojen luokitteluun tai tilinpäätöksessä 31.12.2017 esitettyihin lukuihin. Konserni ei sovelta suojauslaskentaa.
- IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia vuokrasopimuksia sekä vuokrasopimuksia, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. Konsernissa on jatkettu standardin vaikutusten arviointia. Arvion mukaan konsernin varat ja korolliset velat tulevat kasvamaan merkittävästi,

kun vuokralle ottajan tekemä jaottelu rahoitusleasing- ja operatiivisiin vuokrasopimuksiin poistuu. IFRS 16 -standardi vaikuttaa myös tuloslaskelmaan, sillä nykyisten operatiivisten vuokrasopimusten kirjauskäytännön mukaan kirjattavan vuokratulon sijasta tuloslaskelmaan kirjataan omaisuuserästä poisto ja rahoitusleasingvelasta korkokulu. Standardi tulee vaikuttamaan myös tunnuslukuihin kuten omaisuusvaraisuusasteeseen ja liitetietoihin. Konsernilla on myymälöihin ja laitteisiin liittyviä vuokrasopimuksia, joiden käsittely muuttuu uuden standardin myötä. Tokmanni Group Oyj tulee ottamaan suunnitelman mukaan standardin käyttöön 1.1.2019 alkavalla tilikaudella. Konsernin tulee antamaan arvion standardin euromääräisistä vaikutuksista ja siirtymähetken käsittelystä vuoden 2018 aikana. Lisätietoja konsernin vuokrasopimuksista on annettu liitetiedossa 23.

- Muutokset koskien IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2019 ja ne koskevat 1.1.2018 konsernissa käyttöön otettavaa IFRS 9 -standardia. Muutokset koskevat eräitä rahoitusvaroihin luokiteltavia ennakkomaksuja. Konserni selvittää vielä standardimuutoksen vaikutuksia.

Muiden julkaistujen standardien tai standardimuutosten käyttöönotolla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta Tokmanni Group Oyj:n konsernin tulokseen, taloudelliseen asemaan tai liitetietoihin niiden käyttöönoton yhteydessä.

Tulevat standardimuutokset, jotka eivät oleet voimassa eivätkä EU:n hyväksymiä vielä vuonna 2017:

- Tulkinta IFRIC 22 *Foreign Currency Transactions and Advance Consideration* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Kun ulkomaanrahan määräinen – omaisuuserään, kuluun tai tuottoon liittyvä – ennakkosuoritus maksetaan tai vastaanotetaan, IAS 21 *Valuuttakurssien muutosten vaikutukset* ei ota kantaa siihen, miten kyseisen erän muuntamisen toteutumispäivä määritetään. Tulkinta selventää, että toteutumispäivä on se päivä, jolloin yhteisö alun perin kirjaa ennakkosuorituksesta ennakkomaksun tai tuloennakon. Liiketoimen muodostuessa useista ennakkosuorituksista, toteutumispäivä määritetään erikseen kullekin yksittäiselle suoritukselle. Tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta Tokmanni Group Oyj:n konsernitiilinpäätökseen.
- Muutokset koskien IFRS 2 -standardia: Osakeperusteisten maksujen luokittelu ja arvostus. Nämä kapea-alaiset muutokset selkeyttävät tiettyjen osakeperusteisten maksujen käsittelyä. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2018. Muutoksella ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Tulkinta IFRIC 23 *Uncertainty over income tax treatments* (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta koskee epävarmojen veropositioiden arviointia ja käsittelyä. Tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta Tokmanni Group Oyj:n konsernitiilinpäätökseen.
- Muutokset koskien IAS 28 -standardia: Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrytyksiin. Muutokset koskevat eräitä pitkäaikaisia sijoituksia osakkuus- ja yhteisyrytyksiin. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2019. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutokset koskien IAS 40 -standardia: Sijoituskiinteistöjen siirrot. Muutokset selkeyttävät kiinteistöjen siirtoja sijoituskiinteistöistä tai sijoituskiinteistöihin. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2018. Muutoksella ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

LIITE 2. Toimintasegmentit

Tokmannin toiminnan luonteesta johtuen konsernilla on vain yksi raportoitava toimintasegmentti. Tämä perustuu siihen, että konsernin ostotoimintoja ja logistiikkaa hoidetaan keskitetysti, myymälöiden perustamisesta ja lopettamisesta päätetään konsernitasolla ja myymälät katsotaan konsernin jakelukanaviksi ja toimivat kaikki Tokmanni-brändin alla. Konserni toimii vain Suomessa.

Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii toimitusjohtaja, jonka päätöksenteon perusteena tuloksellisuuden arvioinnissa sekä resurssien kohdistamisessa on konsernin käyttökate.

Konsernin liikevaihto muodostuu kokonaisuudessaan tavaroiden myynnistä eli konserni ei myy palveluita. Koko liikevaihto kertyy Suomessa ja kaikki varat sijaitsevat Suomessa. Konsernilla ei ole yksittäisiä asiakkaita, joilta saatujen tuottojen määrä ylittäisi 10 % konsernin tuotoista.

Konsernin tuloslaskelman liitetiedot

LIITE 3. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. euroa	2017	2016
Vuokratuotot	0,3	0,3
Palvelumyyntituotot	2,1	2,0
Muut tuotot	1,5	1,1
Yhteensä	3,9	3,4

Palvelukorvaukset sisältävät kauppapaikkojen automaattituottoja, veikkaustuottoja ja alivuokralaisilta veloitetuista kiinteistöjen käyttökuluja. Muut tuotot sisältävät muun muassa Mäntsälän logistiikkakeskuksen takaisinvuokrausjärjestelystä johtuvat tuotot ja lavamyynnin.

LIITE 4. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. euroa	2017	2016
Vuokratulot	-46,9	-44,6
Markkinointikulut	-14,3	-14,1
Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen kulut	-32,1	-31,2
Ulkopuoliset palvelut	-7,9	-6,6
Muut kulut	-18,7	-14,6
Yhteensä	-119,9	-111,1

Tilintarkastajien palkkiot Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab

Milj. euroa	2017	2016
Tilintarkastus	-0,1	-0,1
Muut palvelut	0,0	-0,3
Veroneuvonta	0,0	0,0
Yhteensä	-0,1	-0,4

KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Tokmanni Group-konsernin yhtiöille tilikaudella 2017 olivat yhteensä 39 tuhatta euroa. Palvelut koostuivat veropalveluista (11 tuhatta euroa) ja muista palveluista (29 tuhatta euroa).

LIITE 5. Poistot

Milj. euroa	2017	2016
Aineettomat hyödykkeet		
IT-ohjelmat ja lisenssit	-1,5	-1,7
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	-1,6	-1,7

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-6,6	-6,4
Koneet ja kalusto	-6,2	-7,0
Yhteensä	-12,8	-13,4
Yhteensä	-14,3	-15,1

Konsernissa ei ole kirjattu arvonalentumisia aineellisista tai aineettomista hyödykkeistä tilikausina 2017 ja 2016.

LIITE 6. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Milj. euroa	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-79,4	-77,0
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-15,0	-14,3
Muut henkilösivukulut	-3,6	-5,1
Yhteensä	-97,9	-96,4

Konsernin henkilömäärä keskimäärin tilikaudella 3 232 3 209

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 25. Lähipiiritapahtumat.

LIITE 7. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. euroa	2017	2016
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Osinkotuotot	0,0	0,0
Valuuttakurssivoitot rahavaroista	0,0	0,1
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,1
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusveloista	-1,7	-11,2 *
Korkokulut rahoitusleasingsopimuksista	-3,8	-3,8
Valuuttakurssitappiot rahavaroista	-0,2	-0,1
Muut rahoituskulut	-0,1	-0,2
Yhteensä	-5,9	-15,3
Yhteensä	-5,8	-15,2

* 2016 sisältää kertaluonteisen, taseeseen aktivoidun vanhojen lainojen järjestelypalkkion kulukirjauksen 4,4 milj. euroa

Valuuttakurssieroja on lisäksi kirjattu tilikauden ostoihin. Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset on kirjattu tilikauden ostojen oikaisuksi -1,0 milj. euroa (0,5 milj. euroa). Hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutokset on kirjattu liiketoiminnan muiden kulujen oikaisuksi 0,4 milj. euroa (1,1 milj. euroa).

LIITE 8. Tuloverot

Milj. euroa	2017	2016
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-6,9	-7,3
Edellisten tilikausien verot	0,0	0,0
Laskennallisten verojen muutos	0,3	0,5
Yhteensä	-6,6	-6,8
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		
Milj. euroa	2017	2016
Muuntoerot	0,0	0,0
Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla 20,0 % (20,0 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:		
Milj. euroa	2017	2016
Tulos ennen veroja	32,9	34,0
Verot laskettuna kotimaan verokannalla 20,0 % (20,0 %)	-6,6	-6,8
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	0,0	0,0
Verovapaat tuotot	0,0	0,0
Vähennyskeltottomat kulut	0,0	0,0
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0,0	0,0
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	0,0	0,0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,0	0,0
Yhteensä	-6,6	-6,8

Tokmanni Group Oyj:ssä on meneillään verotarkastus, jonka tuloksista ei ole vielä tietoa sillä verotarkastuskertomusta ei ole saatu.

Konsernitaseen liitetiedot

LIITE 9.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2017:

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut	Yhteensä
Milj. euroa					
Hankintameno 1.1.	0,2	88,6	52,0	2,4	143,2
Hankintameno lisäykset tilikaudella	0,0	8,1	7,3	2,0	17,4
Hankintameno vähennykset tilikaudella	-0,3	-3,2	-1,0	-4,3	-8,8
Hankintameno 31.12.	0,0	93,5	58,3	0,1	151,9
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-23,6	-28,9	0,0	-52,5
Tilikauden poistot	0,0	-6,6	-6,2	0,0	-12,8
Vähennysten poistot	0,0	1,2	0,8	0,0	2,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-29,0	-34,3	0,0	-63,3
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,2	65,0	23,1	2,4	90,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	64,5	24,0	0,1	88,6

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2016:

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut	Yhteensä
Milj. euroa					
Hankintameno 1.1.	0,1	84,2	48,7	0,0	133,0
Hankintameno lisäykset tilikaudella	0,1	4,5	4,8	3,3	12,8
Hankintameno vähennykset tilikaudella	0,0	-0,1	-1,5	-1,0	-2,5
Hankintameno 31.12.	0,2	88,6	52,0	2,4	143,2
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-17,3	-23,0	0,0	-40,3
Tilikauden poistot	0,0	-6,4	-7,0	0,0	-13,4
Vähennysten poistot	0,0	0,1	1,1	0,0	1,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-23,6	-28,9	0,0	-52,5
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	66,9	25,7	0,0	92,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,2	65,0	23,1	2,4	90,7

Rakennukset ja rakennelmat sisältävät myös niihin liittyviä vuokrahuoneistojen perusparannusmenoja.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Milj. euroa			
31.12.2017			
Hankintameno	82,6	0,2	82,8
Kertyneet poistot	-22,6	-0,1	-22,7
Kirjanpitoarvo	60,0	0,1	60,1
	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Milj. euroa			
31.12.2016			
Hankintameno	76,0	0,6	76,6
Kertyneet poistot	-17,9	-0,3	-18,2
Kirjanpitoarvo	58,1	0,3	58,4

Konserni on vuokrannut ulkopuolisilta tahoilta Mäntsälän logistiikkakeskuksen, eräitä myymäläkiinteistöjä ja autoja.

LIITE 10. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet 2017:

	Liikearvo	IT-ohjelmat ja lisenssit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Milj. euroa					
Hankintameno 1.1.	128,6	10,9	0,1	0,0	139,6
Hankintamenon lisäykset tilikaudella	0,0	1,7	0,0	1,3	3,0
Hankintamenon vähennykset tilikaudella	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,2
Hankintameno 31.12.	128,6	12,5	0,1	1,2	142,3
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-7,4	-0,1	0,0	-7,4
Tilikauden poistot	0,0	-1,5	0,0	0,0	-1,6
Vähennysten poistot	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-8,8	-0,1	0,0	-8,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	128,6	3,5	0,1	0,0	132,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	128,6	3,6	0,1	1,2	133,4

Aineettomat hyödykkeet 2016:

	Liikearvo	IT-ohjelmat ja lisenssit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Milj. euroa					
Hankintameno 1.1.	128,6	9,4	0,0	0,0	138,0
Hankintamenon lisäykset tilikaudella	0,0	1,5	0,1	0,0	1,6
Hankintamenon vähennykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	128,6	10,9	0,1	0,0	139,6
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-5,7	0,0	0,0	-5,7
Tilikauden poistot	0,0	-1,7	0,0	0,0	-1,7
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-7,4	-0,1	0,0	-7,4
Kirjanpitoarvo 1.1.	128,6	3,7	0,0	0,0	132,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	128,6	3,5	0,1	0,0	132,1

Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksilla hankittua aineetonta omaisuutta.

Liikearvon kohdistaminen ja testauskäytäntö

Tokmannin arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu konsernitasolle, joka muodostaa yhden rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän ja konsernin raportoitavan segmentin.

Rahavirtaa tuottavan yksiköiden ryhmä testataan arvonalentumisen varalta vertaamalla rahavirtaa tuottavan yksiköiden ryhmän kirjanpitoarvoa sen kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Testattava kirjanpitoarvo sisältää liikearvon, aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä nettokäyttöpääoman. Konserni suorittaa liikearvon vuosittaisen arvonalentumistestauksen kunkin tilikauden viimeisen neljänneksen aikana. Arvonalentumistestaus tehdään aina myös silloin, kun esiintyy viitteitä siitä, että omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön ryhmän kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa sen kirjanpitoarvon. Konsernilla ei ole liikearvon lisäksi muita aineettomia hyödykkeitä, joilla katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

Arvonalentumistappio on määrä, jolla omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan ryhmän kirjanpitoarvo ylittää vastaavan erän kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumistappion kirjaaminen heikentää konsernin tulosta ja siten omaa pääomaa, mutta sillä ei ole vaikutusta konsernin rahavirtoihin. Aineellisten ja vaikutusajaltaan rajallisten aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Tilikausien 2017 ja 2016 aikana liikearvosta ei ole kirjattu arvonalentumistappioita.

Rahavirtojen määrittäminen

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Tokmannin liikearvon testauksessa kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvoon (nykyarvoon), joka on määritetty diskonttaamalla arvioidut vastaiset nettorahavirrat tarkasteluajankohtaan.

Vastaiset arvioidut nettorahavirrat koostuvat kahdesta osasta: johdon hyväksymään liiketoimintasuunnitelmaan perustuvien seuraavien kolmen vuoden jakson rahavirroista sekä ennustejakson jälkeisestä ns. terminaaliarvosta. Uusperustanta on huomioitu siten, että testauspäivään mennessä uudet myymälät, joista investointipäätökset on tehty, on otettu mukaan ennusteeseen. Terminaaliarvo on määritetty ekstrapoloimalla ennusteisiin perustuvat rahavirrat. Ennustejakson jälkeisten vuosien kasvutekijä on laskelmissa 0,5 %, jonka ei arvioida ylittävän toimialan ennustettua pitkän aikavälin kasvua.

Oletukset rahavirtojen kasvusta ja kannattavuuden parantumisesta kuvaavat johdon käsitystä myynnin ja kustannusten kehityksestä ennustekaudella. Liiketoimintasuunnitelman ja ennusteiden perusteella laskettuja rahavirtoja on kuitenkin oikaistu arvonalentumistestauksessa siten, että niistä on eliminoitu ne vastaiset rahavirrat, joiden odotetaan syntyvän sellaisista uudelleenjärjestelyistä, joihin ei ole vielä sitouduttu, sekä rahavirrat, joiden odotetaan syntyvän omaisuuserän suorituskyvyn parantamisesta tai lisäämisestä.

Arvonalentumistestauksissa käytetyt oletukset ovat pääosin samat kuin liiketoimintasuunnitelmassa ja ennusteissa käytetyt oletukset. Käytetyt oletukset perustuvat toteutuneeseen kehitykseen sekä ulkoisista informaatiolähteistä saatuihin markkinatietoihin. Tulevaisuuden rahavirtaennusteiden määrittämisessä eniten johdon harkintaa vaativat oletukset liittyvät markkina- ja kannattavuusnäkyymiin.

Mikäli rahamäärien laskemisessa käytetyt oletukset muuttuvat, arvonalentumistestauksessa käytetty kerrytettävissä oleva rahamäärä saattaa muuttua.

Diskonttauskorko

Kerrytettävän rahamäärän diskonttauskorkona on käytetty Tokmannille laskettua ennen veroja määritettyä keskimääräistä pääoman tuottovaatimusta (weighted average cost of capital, WACC). Tuottovaatimuksen osatekijät ovat riskitön korko, oman pääoman beta, markkinariskipremio, pienyhtiön riskilisä, vieraan pääoman marginaali sekä käytetty pääomarakenne. Ennen veroja määritetty WACC oli 9,3 % (10,3 %).

Arvonalentumistestauksen herkkyyshanalyysit

Käyttöarvon määrittämisessä käytetyt keskeiset oletukset ovat Tokmannin johdon määrittelemiä. Merkittävimmät oletukset ovat:

- diskonttauskorko; ja
- keskimääräinen liikevoittotaso (liikevoitto/liikevaihto)

Oletukset pohjautuvat tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan realistisia näissä olosuhteissa. Konsernin johtoryhmä ja hallitus on hyväksynyt käytetyt oletukset.

Herkkyyshanalyysit on laadittu olettaen, että keskimääräinen liikevoittotaso laskisi sekä ennustekaudella että sen jälkeen tai että diskonttauskorko nousisi. Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisen oletuksen muutos, joka (muiden oletusten säilyessä entisellään) aiheuttaisi sen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi tällöin yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo.

2017	Käytetty arvo	Muutos
1. Diskonttauskorko (ennen veroja määritetty)	9,3 %	9,1 %-yksikön kasvu
2. Keskimääräinen liikevoittotaso (liikevoitto/liikevaihto)	6,3 %	2,5 %-yksikön lasku kunakin vuonna

2016	Käytetty arvo	Muutos
1. Diskonttauskorko (ennen veroja määritetty)	10,3 %	9,6 %-yksikön kasvu
2. Keskimääräinen liikevoittotaso (liikevoitto/liikevaihto)	6,9 %	2,4 %-yksikön lasku kunakin vuonna

Herkkyyshanalyysissä ei ole otettu huomioon edellä mainitun keskeisen oletuksen arvon muutoksen seurannaisvaikutuksia muihin käytettäviin muuttujiin. Arvioitaessa kerrytettävissä olevaa rahamäärää johdon mielestä minkään käytetyn keskeisen muuttujan jokseenkin mahdollinen muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

LIITE 11.

Osuudet yhteisyrityksissä

Milj. euroa	2017	2016
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	0,0
Muuntoerot	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,0	0,0

Tokmanni Oy omistaa Hong Kongissa toimivan yhteisyritys Tokmanni-Europris Sourcing Ltd:n osakkeista 50 %. Yhteisyritys omistaa Shanghaissa toimivan hankintayhtiön Tokmanni-Europris (Shanghai) Trading Co., Ltd:n. Yhteisyritys on konsolidoitu konserniin pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus yhteisyrityksen tilikauden tuloksesta on esitetty omana eränään ennen liikevoittoa. Yhtiö toimii Kiinasta ja Kaukoidästä hankittavien tavaratojen tukijalkana. Yhtiön toimintaan kuuluu osallistua paikallisten toimittajien löytämiseen ja valintaan, varmistaa oikea laatu ja seurata toimitusaikoja sekä varmistaa toimittajien vastuullista toimintaa.

LIITE 12.

Pitkäaikaiset saamiset

Milj. euroa	2017	2016
Johdannaissopimukset - ei suojauslaskennassa		
Hyödykejohdannaiset	0,2	0,1

LIITE 13.**Laskennalliset verosaamiset ja -velat**

Laskennallisten verojen muutokset vuoden aikana (2017):

Milj. euroa	1.1.2017	Kirjattu tulosvaikutteisesti	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset			
Johdannaisten arvostaminen käypään arvoon	0,1	0,0	0,1
Mäntsälän logistiikkakeskuksen myynti- ja takaisinvuokraus	1,7	-0,1	1,6
Muut rahoitusleasinghyödykkeet	3,2	0,2	3,5
Yhteensä	5,0	0,1	5,1
Laskennalliset verovelat			
Johdannaisten arvostaminen käypään arvoon	0,2	-0,1	0,1
Rahtikulujen huomioiminen vaihto-omaisuudessa	0,3	0,1	0,4
Kertyneet poistoerot	1,0	-0,2	0,8
Verotuksessa vähennyskelpoisen liikearvopoiston peruutus	3,5	0,1	3,6
Rahalaitoslainojen uudelleenjärjestelyistä johtuvat järjestelypalkkiot	0,2	-0,1	0,2
Yhteensä	5,3	-0,2	5,1
Laskennallinen nettoverovelka	0,2		0,0

Laskennallisten verojen muutokset vuoden aikana (2016):

Milj. euroa	1.1.2016	Kirjattu tulosvaikutteisesti	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset			
Laskennallinen saaminen tilikauden 2015 tappiosta	0,1	-0,1	0,0
Johdannaisten arvostaminen käypään arvoon	0,4	-0,3	0,1
Mäntsälän logistiikkakeskuksen myynti- ja takaisinvuokraus	1,8	-0,1	1,7
Muut rahoitusleasinghyödykkeet	3,0	0,2	3,2
Yhteensä	5,2	-0,2	5,0
Laskennalliset verovelat			
Johdannaisten arvostaminen käypään arvoon	0,2	0,0	0,2
Rahtikulujen huomioiminen vaihto-omaisuudessa	0,4	0,0	0,3
Kertyneet poistoerot	1,1	-0,2	1,0
Verotuksessa vähennyskelpoisen liikearvopoiston peruutus	3,4	0,1	3,5
Rahalaitoslainojen uudelleenjärjestelyistä johtuvat järjestelypalkkiot	1,0	-0,8	0,2
Yhteensä	6,0	-0,7	5,3
Laskennallinen nettoverovelka	0,8		0,2

Konsernilla ei ole käyttämättömiä vahvistettuja tappioita 31.12.2017.

LIITE 14. Vaihto-omaisuus

Milj. euroa	2017	2016
Valmiit tuotteet	168,3	150,9
Varaston alaskirjaus	-3,9	-2,5
Valmiit tuotteet, matkalla olevat	5,9	6,8
Yhteensä	170,2	155,2

Tilinpäätöshetken vaihto-omaisuuden tasearvostuksessa on huomioitu epäkuranteista ja hitaasti liikkuvista tuotteista arvonalennus 3,9 milj. euroa (2,5 milj. euroa).

LIITE 15. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Milj. euroa	2017	2016
Lainat ja muut saamiset		
Myyntisaamiset	1,6	1,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Johdannaissopimukset - ei suojauslaskennassa	0,1	0,9
Muut saamiserät		
Siirtosaamiset	3,7	3,5
Tuloverosaamiset	3,8	0,7
Muut saamiset	13,1	11,0
Muut saamiserät yhteensä	20,5	15,3
Yhteensä	22,2	17,7

Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä ja luottoriskin enimmäismäärä vastaa saamisten kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Konsernin myyntisaamisista kirjattujen arvonalentumistappioiden määrä ei ole merkittävä. Muut saamiset -erä sisältää vaihto-omaisuuden ennakkomaksuja 0,0 milj. euroa (0,0 milj. euroa) sekä laskutettuja vuosihyviteisaamia 6,3 milj. euroa (6,3 milj. euroa).

Myyntisaamisten ikäjakauma konsernin ulkopuolisilta tahoilta

Milj. euroa	2017	2016
Erääntymättömät	1,4	1,3
Erääntyneet	0,2	0,2
Alle 30 pv	0,2	0,2
31-60 pv	0,0	0,0
61-75 pv	0,0	0,0
yli 75 pv	0,0	0,0
Yhteensä	1,6	1,5

Siirtosaamiset

Milj. euroa	2017	2016
Vuosihyvitejaksotus	0,5	0,5
Saamiset työterveyshuollon maksuista	0,7	0,8
Veikkaussaaminen	0,2	0,2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,8	0,4
Käyttötarvikkeiden kulujaksotukset	0,7	0,9
Muut siirtosaamiset	0,7	0,8
Yhteensä	3,7	3,5

LIITE 16. Rahavarat

Milj. euroa	2017	2016
Rahavarat	42,5	57,6
Yhteensä	42,5	57,6

LIITE 17. Oma pääoma

	Osakkeiden lukumäärä (kpl)	Osakepääoma (milj. euroa)	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (milj. euroa)	Yhteensä (milj. euroa)
31.12.2015	22 274 436	0,0	18,8	18,8
Rahastoanti	22 274 436	0,1	-0,1	0,0
Osakeanti	14 319 880	0,0	91,3	91,3
31.12.2016	58 868 752	0,1	110,0	110,1
Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat menot verovaikutuksella vähennettynä	0	0,0	-0,1	-0,1
31.12.2017	58 868 752	0,1	109,9	110,0

Yhtiökokous on 24.3.2017 valtuuttanut hallituksen päättämään enintään 2.943.000 oman osakkeen hankkimisesta tai pantiksi ottamisesta yhtiön voitonjakokelpoisilla varoilla, mikä vastaa noin 5 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa vuonna 2018 pidettävään varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Valtuutta ei käytetty tilikauden aikana.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä enintään 2.943.000 uuden tai yhtiön hallussa olevan osakkeen antamisesta osakeannilla ja/tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia. Valtuutus on voimassa 23.3.2022 saakka. Valtuutusta ei käytetty tilikauden aikana.

Tokmanni Group Oyj:llä on yksi osakesarja. Osakkeiden enimmäismäärää eikä osakkeen nimellisarvoa ole määritetty. Jokainen osake tuottaa yhden äänen. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Alla on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muuntoerot

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yritysten tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Rahaston muutos esitetään laajan tuloksen erissä.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on esittänyt, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 0,41 euroa osakkeelta, osingonjako on yhteensä 24,1 milj. euroa. Jäljelle jäävä osa kertyneistä voittovaroista jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osakeperusteiset maksut

Katsauskauden lopussa 31.12.2017 konsernissa oli pitkän aikavälin osakepohjainen kannustinjärjestelmä, jonka ansaintajaksona oli vuosi 2017 ja kriteereinä konsernin tulos per osake (EPS) sekä yrityksen markkina-arvon kehitys 1.1.- 31.12.2017. Kohderyhmänä järjestelmässä on toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsenet sekä muita konsernin avainhenkilöitä. Enimmäispalkkio järjestelmästä on yhteensä 120.000 kappaletta Tokmanni Group Oyj:n osaketta 31.12.2016 markkina-arvoon perustuen. Mahdollinen palkkio maksetaan vuonna 2020 yhtiön osakkeina ja mahdollisesti osittain rahana. Rahaosuudella kohderyhmään kuuluva henkilö voisi hoitaa palkkiosta aiheutuvia veroseuraamuksia.

IFRS 2:n mukaan osakeperusteinen kannustinjärjestelmä tulee arvostaa käypään arvoon myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Mikäli osakepalkkio maksetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä, jakautuu palkkion käyvän arvon määrittäminen IFRS 2-standardin mukaisesti kahteen osaan; osakkeina

selvitettävään ja käteisenä selvittävään osuuteen. Osakkeina selvittävä osuus kirjataan omaan pääomaan ja käteisenä selvittävä maksu vieraaseen pääomaan. Osakeperusteisen maksun käypä arvo palkkion myöntämishetkellä oli yhtiön osakkeen kurssi. Vastaavasti käteisenä selvittävän osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä ansaintajakson päättymiseen asti ja velan käypä arvo muuttuu täten yhtiön osakkeen hinnan mukaisesti.

Tilikauden 2017 toteutuneiden tulos per osake tunnusluvun ja yrityksen markkina-arvon perusteella järjestelmästä ei muodostu henkilöille maksettavia palkkioita. Vuodelle 2017 IFRS 2-standardiin perustuen järjestelmästä on kirjattu kuluja 31 tuhatta euroa.

Osakeperusteisten maksujen muutokset:

- Kauden alussa ulkona olleet 0 kpl
- Kaudella myönnetty 120.000 kpl
- Kaudella rauenneet 120.000 kpl
- kauden lopussa ulkona ja toteutettavissa 0 kpl

LIITE 18. Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat ja velat 31.12.2017:

	Käypään arvoon tulosvaiikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Muut rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
Milj. euroa					
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,2			0,2	0,2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,1			0,1	0,1
Myyntisaamiset		1,6		1,6	1,6
Rahavarat		42,5		42,5	42,5
Yhteensä	0,3	44,1		44,4	44,4
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Lainat rahoituslaitoksilta			99,4	99,4	99,4
Pitkäaikaiset rahoitusleasingvelat			73,6	73,6	73,6
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,1			0,1	0,1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lainat rahoituslaitoksilta			-0,3	-0,3	-0,3
Rahoitusleasingvelat			3,9	3,9	3,9
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,4			0,4	0,4
Ostovelat			64,0	64,0	64,0
Yhteensä	0,5		240,7	241,2	241,2
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	-0,2	44,1	-240,7	-196,7	-196,7

* Lainat rahoituslaitoksilta, oikaistuna emissiokulujaksotuksella.

** Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta, oikaistuna lainan lyhytaikaisella emissiokulujaksotuksella

Rahoitusvarat ja velat 31.12.2016:

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Muut rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
Milj. euroa					
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,1			0,1	0,1
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,9			0,9	0,9
Myyntisaamiset		1,5		1,5	1,5
Rahavarat		57,6		57,6	57,6
Yhteensä	1,0	59,1		60,1	60,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Lainat rahoituslaitoksilta			99,1	99,1	99,1 *
Pitkäaikaiset rahoitusleasingvelat			71,2	71,2	71,2
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,3			0,3	0,3
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lainat rahoituslaitoksilta			-0,3	-0,3	-0,3 **
Rahoitusleasingvelat			3,5	3,5	3,5
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,3			0,3	0,3
Ostovelat			64,3	64,3	64,3
Yhteensä	0,6		237,8	238,4	238,4
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	0,4	59,1	-237,8	-178,2	-178,2

* Lainat rahoituslaitoksilta, oikaistuna emissiokulujaksotuksella.

** Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta, oikaistuna lainan lyhytaikaisella emissiokulujaksotuksella

Lyhytaikaisten erien tasearvojen arvioidaan olennaisilta osin vastaavan niiden käypiä arvoja.

Rahoitusvelkojen täsmäytyslaskelma

Milj. euroa	Rahoitusvelat 1.1.2017	Rahoituksen rahavirrat	Muutokset joihin ei liity maksutapahtumaa		Rahoitusvelat 31.12.2017
			Rahoitusleasing sopimukset	Muut muutokset	
Lainat rahoituslaitoksilta	98,8			0,3	99,1
Rahoitusleasingvelat	74,7	-3,6	6,4	0,0	77,5
Yhteensä	173,5	-3,6	6,4	0,3	176,6

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Johdannaiset

Valuuttatermiinien ja -optioiden käypien arvojen määrittelyssä on käytetty vastapuolen hintanoteerauksia. Lisäksi konserni on laatinut oman tarkistuslaskelman yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Rahoitusleasingvelat

Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa vuokrasopimusten sisäistä korkoa.

Lainat rahoituslaitoksilta

Lainojen käyvät arvot on laskettu tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän korkoja. Lainojen kirjanpitoarvot vastaavat olennaisilta osin lainojen käypiä arvoja, koska lainat ovat vaihtuvakorkoisia ja konsernin riskipremio ei ole olennaisesti muuttunut. Lainojen maturiteettijakauma on esitetty liitteessä 22.

Myyntisaamiset ja muut saamiset sekä ostovelat ja muut velat

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten ja velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen näiden saamisten ja velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Tason 1 instrumentit ovat markkinoilla aktiivisen kaupankäynnin kohteena, jolloin käyvät arvot perustuvat suoraan markkinahintaan. Tason 2 instrumenttien käypä arvo perustuu markkinoilta saataviin tietoihin. Tason 3 instrumenttien käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot).

Konsernin kaikki käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat - ja velat (eli kaikki konsernin johdannaiset ja leasingvelat) kuuluvat IFRS 13:n mukaisen käyvän arvon hierarkian tasolle 2. Näiden instrumenttien käypä arvo raportointikauden päätyishetkellä oli -0,2 milj. euroa (0,4 milj. euroa).

LIITE 19.

Rahoitusleasingvelat

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisaajat:

Milj. euroa	2017	2016
Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä		
- vähimmäisvuokrat erääntymisajottain		
Yhden vuoden kuluessa	7,6	7,2
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	32,3	31,8
Yli viiden vuoden kuluttua	71,8	72,2
Yhteensä	111,7	111,3
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-34,2	-36,6
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	77,5	74,7

Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo erääntyy seuraavasti

Yhden vuoden kuluessa	3,9	3,5
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	16,5	18,5
Yli viiden vuoden kuluttua	57,2	52,7
Yhteensä	77,5	74,7

Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa vuokrasopimusten sisäistä korkoa. Rahoitusleasingsojimuksilla vuokratuista hyödykkeistä on esitetty lisätietoa liitetiedossa 9. Rahoitusleasingsojimuksien perusteella suoritettuja muuttuvia vuokria oli 0,2 milj. euroa (0,1 milj. euroa). Muuttuvat vuokrat sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

LIITE 20. Johdannaissopimukset

	Käypä arvo (milj. euroa)	Kohde- etuuden arvo (milj. euroa)	Kiinnitetty energia (MWh)
31.12.2017			
Valuuttatermiinit ja -optiot	-0,2	15,0	
Sähköjohdannaiset			
Systeemihinta	0,0	2,7	101,0
Aluehinta	0,0	0,4	57,2
	Käypä arvo (milj. euroa)	Kohde- etuuden arvo (milj. euroa)	Kiinnitetty energia (MWh)
31.12.2016			
Valuuttatermiinit ja -optiot	0,8	15,2	
Sähköjohdannaiset			
Systeemihinta	-0,3	3,0	115,1
Aluehinta	-0,1	0,6	87,7

LIITE 21.

Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat sekä pitkäaikaiset korottomat velat

Milj. euroa	2017	2016
Lyhytaikaiset osto- ja muut korottomat velat		
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat		
Ostovelat	64,0	64,3
Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Johdannaiset, ei-suojauslaskenta (velat), koroton	0,4	0,3
Muut velkaerät		
Muut korottomat velat	17,9	15,8
Siirtovelat	24,9	23,2
Tuloverovelat	3,3	1,7
Muut velkaerät yhteensä	46,1	40,6
Lyhytaikaiset osto- ja muut korottomat velat yhteensä	110,6	105,2
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Milj. euroa	2017	2016
Palkat sosiaalikuluihin	6,4	6,3
Lomapalkat	13,3	12,4
Lakisääteiset vakuutukset	3,5	3,6
Lyhytaikaiset korkovelat	0,2	0,2
Muut siirtovelat	1,4	0,7
Yhteensä	24,9	23,2
Milj. euroa	2017	2016
Pitkäaikaiset korottomat velat		
Pitkäaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Johdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,1	0,3
Muut velkaerät		
Mäntsälän logistiikkakeskuksen myynti- ja takaisinvuokrausjärjestely	7,3	7,8
Pitkäaikaiset korottomat velat yhteensä	7,4	8,1

LIITE 22.

Rahoitusriskien hallinta

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassa useille rahoitusriskeille, joista pääasialliset rahoitusriskit ovat valuutta- ja korkoriski. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet ovat hallituksen hyväksymät. Rahoitusriskien hallinnan käytännön toteutuksesta vastaa konsernin talous- ja hallintojohtaja tunnistamalla ja arvioimalla riskit, sekä hankkimalla tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen. Konserni käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä ja -optioita sekä sähköjohdannaissopimuksia. Konserni ei sovelle IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

Valuuttariski

Konserni altistuu valuuttakurssiriskille, joka syntyy ostoista. Konsernille merkittävin ulkomaan valuutta on Yhdysvaltojen dollari (USD). Tokmannin suojausperiaatteiden mukaan noin puolet USD-määräisistä ostoista suojataan keskimäärin viiden kuukauden päähän. Valuuttasuojauksissa käytetään valuuttatermiinejä ja -optioita. Konsernin tuonti- ja talousosasto laativat yhteistyössä kuukausittain päivitettävän arvion USD-määräisistä ostoista. Koska konsernin pitkäaikaiset lainat ovat kokonaan euromääräisiä, ei rahoitusvelkoihin liity valuuttariskiä.

Valuuttajohdannaiset kirjataan hankinta-arvoonsa ja arvostetaan tilinpäätöshetkellä käypään arvoon tulovaikutteisesti.

Konsernin ulkomaan rahan määräiset valuuttapositiot (euroina) raportointikauden päättymispäivänä:

Milj. euroa	2017	2016
Ostovelat	1,5	3,3
Ennustetut ostot seuraavan 6 kuukauden aikana	31,3	28,3
Rahavarat	-0,2	-0,1
Yhteensä	32,7	31,4
Valuuttaoptiot	-15,0	-15,2
Positio yhteensä	17,7	16,3

Alla olevassa taulukossa on esitetty vaikutukset konsernin tulokseen ennen veroja sekä vaikutus omaan pääomaan. Mikäli euro vahvistuisi tai heikkenisi USD:hen verrattuna (+/-10 %) ja muut tekijät säilyisivät muuttumattomina, vaikuttaisi se konsernin tulokseen ennen veroja 1,8 milj. euroa (1,6 milj. euroa) parantavasti tai huonontavasti. Herkkyysanalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän valuuttaposition.

Milj. euroa	2017	2016
Muutos	+/-10%	+/-10%
Vaikutus voittoon ennen veroja	1,8	1,6
Vaikutus omaan pääomaan	0,0	0,0

Korkoriski

Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääasiallisesti riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista, ja siten konsernin altistuminen korkoriskille liittyykin lähinnä sen ulkoiseen lainaportfolioon. Riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti konserni pyrkii siihen, että hallituksen harkinnan mukaan vähintään kaksi kolmasosaa luottokannasta on kiinteäkorkoista tai suojattu korkojen muutoksilta. Hallitus arvioi säännöllisesti konsernin korkoriskille altistumista ja suojausten tasoa ja tekee tarvittaessa päätökset korkojen suojaamisesta. Konsernin korollisen velan keskimääräinen vuosikorko oli noin 1,2 % (2,8 %).

Alla olevassa taulukossa on esitetty konsernin korkopositio raportointikauden päättymispäivänä:

Milj. euroa	2017	2016
Kiinteäkorkoiset		
Rahoitusvelat	77,5	74,7
Vaihtuvakorkoiset		
Rahoitusvelat	100,0	100,0
Vaihtuvakorkoinen positio yhteensä	100,0	100,0

Alla olevassa taulukossa on esitetty vaikutukset konsernin tulokseen ennen veroja sekä vaikutus omaan pääomaan. Mikäli korot nousisivat tai laskisivat (+/- 0,5 prosenttiyksikköä) ja muut tekijät säilyisivät muuttumattomina, vaikuttaisi se konsernin tulokseen ennen veroja 0,5 milj. euroa (0,5 milj. euroa) huonontavasti tai parantavasti. Herkkyysanalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän korkopositioon.

Milj. euroa	2017	2016
Muutos	+/-0,5%	+/-0,5%
Vaikutus voittoon ennen veroja	0,5	0,5
Vaikutus omaan pääomaan	0,0	0,0

Luottoriski

Konsernin luottoriski koostuu liiketoimintaan liittyvien saamisten luottoriskistä sekä muihin rahoitusinstrumentteihin liittyvästä vastapuoliriskistä.

Konsernilla ei ole merkittäviä saamisten luottoriskikeskittymiä, koska sillä on laajasti jakautunut asiakaskunta, myynti on pääosin käteiskauppana tapahtuvaa vähittäismyyntiä, eikä mikään yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä muodostu konsernin kannalta merkittäväksi. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 15. Tilikauden tulosvaikutteisten luottotappioiden määrä ei ole ollut merkittävä. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa (liitetieto 18).

Kaukoidän ostoista joudutaan osa maksamaan ennakkomaksuina, ja tähän liittyvää riskiä pyritään minimoimaan yhteistyöllä pitkäaikaisesti tunnettujen tavarantoimittajien kanssa. Syksyllä 2013 avattiin Kiinaan Shanghaihin yhdessä norjalaisen halpakauppaketjun Europris AS:n kanssa hankintayhtiö. Yhtiön palveluksessa on 23 henkilöä. Yhtiö toimii Kiinasta ja Kauko-Idästä hankittavien tavaraostojen tukijalkana. Yhtiön toimintaan kuuluu osallistua paikallisten toimittajien löytämiseen ja valintaan, varmistaa oikea laatu ja seurata toimitusaikoja sekä varmistaa toimittajien vastuullista toimintaa.

Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää analysoimalla myynnin rahavirtaennusteita, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun.

Konsernin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien, lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävän pitkien laina-aikojen avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia ja rahoitusmuotoja. Konsernilla oli 31.12.2017 luottolimiittireservissä 59 milj. euroa (59 milj. euroa) ja näiden voimassaoloaika on sidoksissa rahoitussopimuksen voimassaoloaikaan. Lisäksi konsernilla oli nostamatta 25 milj. euron osuus pitkäaikaisesta lainasta.

Konsernissa ei ole tunnistettu merkittäviä maksuvalmiusriskikeskittymiä liittyen rahoitusvaroihin tai -lähteisiin.

Velkoihin liittyvät laiminlyönnit ja sopimusehtojen rikkomiset

Rahoituslaitoslainat sisältävät kovenanttiehdon, jonka mukaan konsernin on saavutettava tietty nettovelkojen suhde oikaistuun käyttökatteeseen nähden. Lainakovenanttien mukainen toiminta raportoidaan lainanantajille neljännesvuosittain. Konsernin johto tarkkailee lainakovenanttien täyttymistä säännöllisesti. Vuonna 2017 Tokmanni on täyttänyt vaadittavat kovenantit.

Seuraava taulukko kuvaa konsernin rahoitusvelkojen maturiteettijakaumaa. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä tulevat korkomaksut että pääoman takaisinmaksut.

Rahoitusvelkojen sopimukseen perustuvien rahavirtojen maturiteettianalyysi (muut kuin johdannaisvelat):

	Tasearvo 31.12.2017	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-3 vuotta	3-4 vuotta	yli 4 vuotta	
Milj. euroa								
Lainat rahoituslaitoksilta	99,1	104,0	1,2	1,2	1,2	100,4	0,0	*
Rahoitusleasingvelat	77,5	104,7	7,6	6,8	6,9	6,8	76,6	
Ostovelat	64,0	64,0	64,0					
Yhteensä	240,7	272,7	72,9	8,0	8,1	107,2	76,6	

	Tasearvo 31.12.2016	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-3 vuotta	3-4 vuotta	yli 4 vuotta	
Milj. euroa								
Lainat rahoituslaitoksilta	98,8	105,2	1,2	1,2	1,2	1,2	100,4	*
Rahoitusleasingvelat	74,7	111,3	7,2	7,2	7,0	7,1	82,8	
Ostovelat	64,3	64,3	64,3					
Yhteensä	237,8	280,7	72,7	8,4	8,2	8,3	183,2	

* Lainat rahoituslaitoksilta, oikaistuna emissiokulujaksotuksella.

Yllä esitetyssä taulukossa on esitetty kaikki tilinpäätöshetkellä voimassa olevat instrumentit ja niiden sopimukseen perustuvat pääomat ja korot. Konsernilla ei ole rahoitusvelkoja joiden takaisinmaksua voidaan vaatia ennen eräpäivää.

Johdannaisvelkojen sopimukseen perustuvien rahavirtojen maturiteettianalyysi:

	Tasearvo 31.12.2017	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-3 vuotta	3-4 vuotta	yli 4 vuotta
Milj. euroa							
Hyödykejohdannaiset	0,2	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Valuuttatermiinit ja -optiot	0,3	0,3	0,3				
Yhteensä	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0

	Tasearvo 31.12.2016	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-3 vuotta	3-4 vuotta	yli 4 vuotta
Milj. euroa							
Hyödykejohdannaiset	0,6	0,6	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0
Valuuttatermiinit ja -optiot	0,0	0,0	0,0				
Yhteensä	0,6	0,6	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0

Korkojohdannaisten rahavirrat on esitetty nettomääräisinä. Valuutta- ja sähköjohdannaisten rahavirtoina esitetään tilinpäätöspäivän käypä arvo erääntymispäivää vastaavassa maturiteetissa.

Hyödykeriskit

Konserni altistuu toiminnassaan hyödykeriskille, joka syntyy sähkön hintariskin mahdollisista vaikutuksista konsernin energiakustannuksiin. Sähkön hinnanmuutoksilta suojaudutaan sähköjohdannaissopimuksin Tokmannin hallituksen määrittelemän politiikan mukaisesti, enimmillään kuitenkin oman sähkönkulutusarvion verran. Suojaustaso kattaa kulutuksen noin 70 %:sti yhden vuoden eteenpäin ja laskee asteittain noin 3-4 vuoden ajanjaksolla.

Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten arvonmuutokset sisältyvät liiketoiminnan muiden kulujen oikaisueriin.

Konsernin sähköjohdannaissopimusten tasearvo (euroina) raportointikauden päättymispäivänä:

Milj. euroa	2017	2016
Sähköjohdannaissopimukset	0,0	-0,3

Alla olevassa taulukossa on esitetty vaikutukset konsernin tulokseen ennen veroja sekä vaikutus omaan pääomaan. Mikäli markkinahinnat nousisivat tai laskisivat (+- 10 %) ja muut tekijät säilyisivät muuttumattomina, vaikuttaisi se konsernin tulokseen ennen veroja 0,3 milj. euroa (0,4 milj. euroa) parantavasti tai huonontavasti. Herkkyyksianalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän tilanteeseen.

Milj. euroa	2017	2016
Muutos	+/-10%	+/-10%
Vaikutus voittoon ennen veroja	0,3	0,4
Vaikutus omaan pääomaan	0,0	0,0

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on säilyttää konsernin strategian mukainen optimaalinen pääomarakenne. Pääomaa hallinnoimalla konserni varmistaa liiketoiminnan häiriöttömän jatkumisen ja tulorahoituksen kaikissa olosuhteissa, joka mahdollistaa konsernin strategian mukaiset investoinnit ja kasvattaa omistaja-arvoa pitkällä aikavälillä.

Milj. euroa	2017	2016
Korolliset velat	176,6	173,5
Rahavarat	42,5	57,6
Korollinen nettovelka	134,1	115,9
Oma pääoma yhteensä IFRS:n mukaan	162,8	166,6
	Tavoitetaso	
Nettovelka / oikaistu käyttökate	< 2,0	2,4
Omavaraisuusaste, sis. osakaslainat	35,2 %	36,3 %

LIITE 23.

Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Konserni on vuokrannut useimmat kauppapaikkakiinteistönsä. Vuokrasopimusten pituudet ovat keskimäärin kahdeksasta kahteentoista vuotta. Näissä sopimuksissa on eritasoisia uudistamisehtoja ja muita indeksiähtoja.

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. euroa	2017	2016
Alle vuoden kuluessa	51,9	47,6
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	150,1	133,3
Yli viiden vuoden kuluttua	62,3	57,9
Yhteensä	264,3	238,7

Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja on kirjattu tulosvaikutteisesti 46,3 milj. euroa (44,4 milj. euroa), joista muuttuvien vuokrien määrä oli 44,3 milj. euroa (42,6 milj. euroa). Muuttuvat vuokrat sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Konserni vuokralle antajana

Konserni on vuokrannut edelleen joitakin liiketiloja. Näistä liiketiloista aiheutuvat vuokratulot sekä tehtyjen edelleenvuokraussopimusten perusteella vastaisuudessa saatavat vähimmäisvuokrat eivät ole konsernin kannalta merkittäviä.

LIITE 24.

Ehdolliset velat ja varat sekä sitoumukset

Konsernissa ei ole velkoja, joiden vakuudeksi olisi annettu omaisuutta.

Konsernin muista vuokrasopimuksista johtuvat vuokravastuut on esitetty liitetiedossa 23.

LIITE 25.

Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin luetaan hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, sekä tytäryhtiöt ja yhteisyritykset. Omistajien osalta määritellään lähipiiriin ne yhteisöt ja henkilöt, joilla on Tokmanni Groupissa määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta.

Konserniin kuuluu Retail Leasing Oy, jonka toimialana on omistaa ja vuokrata aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä konsernin muille yhtiöille. Retail Leasing Oy:n tytäryhtiö Nordic Disco AB (Ruotsi) on Tokmanni Oy:n emoyhtiö.

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset lähipiirin kanssa toteutetut liiketoimet, jotka eivät eliminoidu Tokmanni Group Oy:n konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Lähipiiriin kuuluvien kanssa tehdyt liiketoimet ovat kaikki tehty markkinaehtoisesti.

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistetty yhteisyritys (Tokmanni - Europris Sourcing Ltd.) myy ostopalvelujaan konsernille.

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet ovat seuraavat:

Yritys	Kotimaa	Omistusosuus %	Osuus äänivallasta %
Emoyritys Tokmanni Group Oyj	Suomi		
Retail Property Investment Oy	Suomi	100 %	100 %
Retail Leasing Oy	Suomi	100 %	100 %
Nordic Disco AB	Ruotsi	100 %	100 %
Tokmanni Oy	Suomi	100 %	100 %
Taitomanni Oy	Suomi	100 %	100 %

Erittely konsernin lähipiiritapahtumista

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketapahtumat tilikaudella 2017 sekä lähipiirisaamiset, -velat ja -vastuut 31.12.2017:

	Pääomistaja ja tämän lähipiiriin kuuluvat	Hallitus ja johto	Yhteisyritykset
Milj. euroa			
Tuloslaskelma			
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot		0,0	
Liiketoiminnan muut kulut		1,3	1,1
Tase			
Varat			0,1

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketapahtumat tilikaudella 2016 sekä lähipiirisaamiset, -velat ja -vastuut 31.12.2016:

	Pääomistaja ja tämän lähipiiriin kuuluvat	Hallitus ja johto	Yhteisyritykset
Milj. euroa			
Tuloslaskelma			
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot		0,0	
Liiketoiminnan muut kulut		1,6	0,8
Rahoituskulut	2,1	0,5	
Tase			
Varat			0,1

Johdon työsuhde-etuudet

Johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä toimitusjohtaja.

Heikki Väänänen nimitettiin Tokmanni Group Oyj:n toimitusjohtajaksi 1.4.2016 alkaen ja tätä ennen hän toimi toimitusjohtajana Tokmanni Oy:ssä ja Tarjousmaxi Oy:ssä. Heikki Väänänen toimi toimitusjohtajana 15.6.2017 asti, josta eteenpäin virkaa tekevänä toimitusjohtajana on toiminut hallituksen puheenjohtaja Harri Sivula. Toimitusjohtajan sijaiseksi nimitettiin 15.6.2017 konsernin talousjohtaja Markku Pirskanen.

Alla olevassa taulukossa on esitetty johtoon kuuluvien avainhenkilöiden palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet. Henkilöille ei ole maksettu muita etuuksia.

Euroa		2017	2016	
Heikki Väänänen	Toimitusjohtaja	351 162	370 445	15.6.2017 asti
Harri Sivula	Hallituksen puheenjohtaja ja vt. Toimitusjohtaja	304 806	98 000	15.6.2017 alkaen
Robert Furuhjelm	Hallituksen jäsen	14 500	31 500	24.3.2017 asti
Christian Gylling	Hallituksen jäsen	51 000	32 500	
Sven-Olof Kulldorff	Hallituksen jäsen	54 000	34 500	
Seppo Saastamoinen	Hallituksen jäsen	45 000	28 500	
Kati Hagros	Hallituksen jäsen	49 000	29 000	
Thérèse Cedercreutz	Hallituksen jäsen	43 000	27 000	
Konserniyhtiöiden toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet		912 468	651 445	
Konsernijohtoryhmä		1 252 113	1 135 851	
Rahapalkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä		2 164 581	1 787 297	

Eläke-etuudet

Tokmanni Group Oy -konsernissa johtoon kuuluvien avainhenkilöiden eläkkeet määräytyvät yleisten työntekijän eläkkeisiin Suomessa sovellettavien säännösten (TyEL) mukaisesti. Konserniyhtiöiden toimitusjohtajan lakisääteinen eläkekulu vuonna 2017 oli 95 042,00 euroa (63 827,75 euroa vuonna 2016).

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Yhtiön irtisanoessa konserniyhtiöiden toimitusjohtajalla on irtisanomistilanteessa oikeus enintään 18 kuukauden kokonaispalkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan. Muilla johtoryhmän jäsenillä on irtisanomistilanteissa oikeus enintään yhdeksän kuukauden kokonaispalkkaa vastaavaan korvaukseen.

Muut liitetiedot

LIITE 26.

Raportointikauden päättymispäivän jälkeiset tapahtumat

Konsernissa ei ole olennaisia raportointikauden päättymispäivän jälkeisiä tapahtumia.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma €	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	1 270 200,00	457 200,00
Liiketoiminnan muut tuotot	1 112,62	1 065,45
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-853 734,37	-605 456,20
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-115 694,19	-50 589,85
Muut henkilösivukulut	-13 785,58	-10 356,66
	<u>-983 214,14</u>	<u>-666 402,71</u>
Liiketoiminnan muut kulut	-938 288,89	-515 996,81
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	-650 190,41	-724 134,07
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	0,00	23 000 000,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Samana konsernin yrityksiltä	3 752 296,27	5 314 102,61
Muilta	11 837,43	92,24
	<u>3 764 133,70</u>	<u>5 314 194,85</u>
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-1 582 326,47	-10 831 772,91
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 181 807,23	17 482 421,94
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 531 616,82	16 758 287,87
Tilinpäätössiirrot		
Saadut (+) ja annetut (-) konserniavustukset	28 800 000,00	20 000 000,00
Tuloverot	-6 066 315,94	-2 751 431,07
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	24 265 300,88	34 006 856,80

Emoyhtiön tase	31.12.2017	31.12.2016
€		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	235 233 761,80	26 172 739,99
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	235 233 761,80	26 172 739,99
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	212 840 746,43
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	32 289 232,78	43 000 300,00
Muut saamiset	2 876,35	65 143,25
Siirtosaamiset	38 293,17	39 419,90
	<u>32 330 402,30</u>	<u>43 104 863,15</u>
Saamiset yhteensä	32 330 402,30	255 945 609,58
Rahat ja pankkisaamiset	36 362 096,98	52 403 704,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	68 692 499,28	308 349 313,96
VASTAAVAA YHTEENSÄ	303 926 261,08	334 522 053,95
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	80 000,00	80 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	114 629 589,41	114 629 589,41
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	4 006 633,40	22 840,12
Tilikauden voitto (tappio)	24 265 300,88	34 006 856,80
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	142 981 523,69	148 739 286,33
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	100 000 000,00	100 000 000,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	30 283,34	39 257,73
Velat saman konsernin yrityksille	56 840 322,65	83 635 462,93
Muut velat	128 348,58	25 758,33
Siirtovelat	3 945 782,82	2 082 288,63
	<u>60 944 737,39</u>	<u>85 782 767,62</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	160 944 737,39	185 782 767,62
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	303 926 261,08	334 522 053,95

Emoyhtiön rahoituslaskelma**31.12.2017****31.12.2016****1 000 €****Liiketoiminnan rahavirta**

TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	24 265	34 007
Oikaisut:		
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 182	-17 482
Tilinpäätössiirrot	-28 800	-20 000
Tuloverot	6 066	2 751

Käyttöpääoman muutos:

Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-543	895
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-98	-348

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja**-1 291**   **-178**

Maksetut korot liiketoiminnasta	-1 436	-3 499
Saadut korot liiketoiminnasta	0	0
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	4	-1 374
Maksetut verot liiketoiminnasta	-4 463	-992

Liiketoiminnan rahavirta   **-7 186**   **-6 044****Investointien rahavirta**

Myönnettyt lainat	0	-125 000
-------------------	---	----------

Investointien rahavirta   **0**   **-125 000****Rahoituksen rahavirta**

Konsernitilisaamisen muutos	-2 883	2 891
Konsernitilivelan muutos	24 156	83 213
Maksullinen oman pääoman lisäys antikuluilla vähennettynä	-106	90 123
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	125 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-118 400
Maksetut osingot	-30 023	0
Saadut ja maksetut konserniavustukset	0	620

Rahoituksen rahavirta   **-8 855**   **183 447****Rahavarojen muutos****-16 042**   **52 404**

Rahavarat tilikauden alussa	52 404	0
-----------------------------	--------	---

Rahavarat tilikauden lopussa	36 362	52 404
------------------------------	--------	--------

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Yleistä

Tokmanni Group Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö ja sen osakkeet on listattu Nasdaq Helsingin pörssilistalla. Kaupankäynti yhtiön osakkeilla alkoi prelistalla 29.4.2016 ja virallisella listalla 3.5.2016.

Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

Tokmanni Group Oyj:n liiketoimintana on myydä hallintopalveluja konsernin muille konserninyhtiöille.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tokmanni Group Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain (FAS) mukaisesti sekä listayhtiötä koskevien kirjanpitoasetuksen säännösten mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusvälineet arvostetaan hankintahintaan.

Rahat ja pankkisaamiset

Yhtiöllä on Nordeassa konsernitalisopimus, johon on liitetty kaikki konserninyhtiöiden Nordeassa olevat pankkitilit. Konserninyhtiöiden rahavarat konsernitalilla on esitetty saamisena tai velkana saman konsernin yritysiltä.

Eläkkeiden kirjaaminen

Yhtiön eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden tuloksen perusteella lasketut tuloverot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuunpannut tai palautetut verot. Laskennallisia veroja ei sisällytetä emoyhtiön tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot
1 000 €

1.1.-31.12.2017   **1.1.-31.12.2016**

Liikevaihdon jakautuminen markkina-alueittain

Suomi 1 270 457

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin 1 1

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot 854 605

Toimitusjohtajalla tai hallituksen jäsenillä ei ole lakisääteisestä poikkeavia eläkejärjestelyjä.

Toimielinkohtaiset palkat ja palkkiot on eritelty konsernin liitetiedossa 25

Lähipiiritapahtumat,

"Rahapalkat, palkkiot ja luontoisedut"

Liiketoiminnan muut kulut

Ostopalvelut 417 164

Muut liiketoiminnan kulut 521 352

Yhteensä 938 516

Konserniavustukset

Saadut konserniavustukset 28 800 20 000

Tuloverot

Varsinaisen toiminnan verot 6 066 2 751

Tilintarkastajan palkkiot

Varsinainen tilintarkastus 45 53

Muut asiantuntijapalvelut 17 256

Veroneuvonta 0 17

Yhteensä 62 326

Lähipiiriliiketoimet

Lähipiiriin kuuluvien kanssa tehdyt liiketoimet ovat kaikki tehty markkinaehtoisesti.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Sijoitukset

Osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1. 26 173 26 173

Hankintameno lisäykset tilikaudella 209 061 0

Hankintameno 31.12. 235 234 26 173

Tytäryritykset

Omistussosuus %

Retail Property Investment Oy, Mäntsälä 100 100

Retail Leasing Oy, Helsinki 100 100

Tytäryritykset

Kirjanpitoarvo

Retail Property Investment Oy, Mäntsälä 1 000 1 000

Retail Leasing Oy, Helsinki 234 234 25 173

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Pitkäaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Lainasaamiset 0 207 527

Siirtosaamiset, korkosaamiset 0 5 314

Yhteensä 0 212 841

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Myyntisaamiset 607 0

Muut saamiset, konserniosinkosaamiset 0 23 000

Muut saamiset, konserniavustussaamiset 28 800 20 000

Muut saamiset, konsernitilisaamiset 2 883 0

Yhteensä 32 289 43 000

Saamiset muilta

Muut saamiset 3 65

Siirtosaamiset, muut siirtosaamiset 38 39

Yhteensä 41 105

Lyhytaikaiset saamiset

32 330 43 105

Siirtosaamiset

Muut siirtosaamiset 38 39

Emoyhtiön taseen vastattavien liitetiedot
1 000 €

31.12.2017

31.12.2016

OMA PÄÄOMA

Sidottu oma pääoma

Osakepääoma 1.1.	80	6
Rahastoanti	0	74
Osakepääoma 31.12.	80	80
Sidottu oma pääoma yhteensä	80	80

Vapaa oma pääoma

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	114 630	18 777
Rahastoanti	0	95 852
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	114 630	114 630
Kertynyt voitto (tappio) 1.1.	34 030	23
Osingonjako	-30 023	0
Tilikauden voitto (tappio)	24 265	34 007
Yhteensä	28 272	34 030
Vapaa oma pääoma yhteensä	142 902	148 659
Oma pääoma yhteensä	142 982	148 739

LASKELMA JAKOKELPOISESTA OMASTA PÄÄOMASTA

Edellisten tilikausien voitto (tappio)	4 007	23
Tilikauden voitto (tappio)	24 265	34 007
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	114 630	114 630
Osingonjako	-30 023	0
Yhteensä	112 878	148 659

PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lainat rahoituslaitoksilta	100 000	100 000
----------------------------	---------	---------

LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	3	150
Siirtovelat	0	272
Muut velat, konsernitilivelat	56 838	83 213
Yhteensä	56 840	83 635
Siirtovelat		
Henkilöstökulujaksotukset	376	207
Korkovelat	187	154
Tuloverovelat	3 312	1 708
Muut siirtovelat	71	12
Yhteensä	3 946	2 082

Emoyhtiön vakuudet ja vastuusitoumukset
1 000 €

2017

2016

Leasing-sopimuksista maksettavat määrät

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0	14
Myöhemmin maksettavat	0	5
Yhteensä	0	20

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Mäntsälässä 16. päivänä helmikuuta 2018

Harri Sivula
hallituksen puheenjohtaja
vt. toimitusjohtaja

Thérèse Cedercreutz
hallituksen jäsen

Christian Gylling
hallituksen jäsen

Kati Hagros
hallituksen jäsen

Sven-Olof Kuldorff
hallituksen jäsen

Seppo Saastamoinen
hallituksen jäsen

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilinpäätöksen tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 16. päivänä helmikuuta 2018

KPMG Oy Ab

Ari Eskelinen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Tokmanni Group Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Tokmanni Group Oyj:n (y-tunnus 2483212-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olenaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olenaisuus. Olenaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olenaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa

lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

**TILINTARKASTUKSEN KANNALTA
KESKEISET SEIKAT**

**KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN
TILINTARKASTUKSESSA**

Liikearvon arvostaminen (konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 10)

- Tilikauden 2017 lopussa liikearvon kirjanpitoarvo konsernitaseessa oli yhteensä 129 milj. euroa.
- Liikearvosta ei kirjata poistoja, vaan se on vuosittaisen arvonalentumistestauksen kohteena. Testauksen perustana oleviin kassavirtaennusteisiin liittyy merkittävä määrä johdon arvioita koskien erityisesti liikevaihdon kasvua, kannattavuutta ja diskonttauskorkoa.
- Yhtiö laatii tilinpäätöstä varten liikearvon kassavirtaperusteiset arvonalentumistestauslaskelmat ja herkkyyshanalyysit.
- Olemme käyneet läpi kriittisesti ne johdon perusteet ja oletukset, joiden mukaan tulevien vuosien kassavirtaennusteet on laadittu.
- Lämpikäynnissä ovat olleet mukana arvonnäärityksen erityisasiantuntijamme, jotka ovat arvioineet diskonttokoron asianmukaisuutta, laskelmien teknistä oikeellisuutta sekä käytettyjä oletuksia suhteessa markkina- ja toimialakohtaiseen tietoihin.
- Lisäksi olemme arvioineet liikearvon herkkyyshanalyysin riittävyyttä sekä arvonalentumistestauslaskelmiin liittyvien liitetietojen asianmukaista esittämistä tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vaihto-omaisuuden valvonta ja arvostaminen (konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 14)

- Tilikauden 2017 lopussa vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo konsernitaseessa oli yhteensä 170 milj. euroa.
  - Konserni harjoittaa liiketoimintaa laajan myymäläverkon kautta. Tämän seurauksena tietojärjestelmien ja sisäisen kontrollin toimivuus sekä johdon seurannan merkitys varaston saldohallinnan oikeellisuuden varmistamiseksi korostuvat.
  - Vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyy johdon harkintaan perustuvia ratkaisuja liittyen muun muassa vaihto-omaisuusnimikkeiden menekkiin ja niiden ikäjakaumaan, minkä vuoksi vaihto-omaisuuteen tehtävät alaskirjaukset eivät välttämättä osoittaudu riittäviksi.
- Tarkastustoimenpiteemme ovat sisältäneet muun muassa:
- Arvioimme miten vaihto-omaisuuteen liittyvä valvonta on järjestetty sekä johdon käyttämien seurantaraporttien oikeellisuutta.
  - Osallistuimme inventaareihin valituissa myymälöissä ja keskusvarastossa.
  - Suoritimme data-analyysejä vaihto-omaisuuden hinnoittelun oikeellisuuden sekä vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyvien raporttien ja laskelmien luotettavuuden testaamiseksi.
  - Arvioimme kriittisesti vaihto-omaisuuden arvostamisperiaatteita sekä tehtyjen arvonalentumiskirjausten riittävyttä, muun muassa historiadataan perustuen.

Myyntin tuloutus (konsernitilinpäätöksen liitetieto 1)

- Tilikauden 2017 liikevaihto oli yhteensä 796 milj. euroa.
  - Konserni harjoittaa liiketoimintaa laajan myymäläverkon kautta. Tämän seurauksena tietojärjestelmien ja sisäisen kontrollin toimivuus sekä johdon seurannan merkitys myynnin raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi korostuvat.
  - Myyntitapahtumien lukumäärä on merkittävä. Myyntitapahtumat rekisteröityvät ensisijaisesti kirjanpidosta erilliseen kassajärjestelmään. Myyntituottojen oikea-aikainen ja täydellinen kirjaaminen kirjanpitoon on siten hyvin riippuvainen tietojärjestelmien toimivuudesta, mukaan
- Tarkastustoimenpiteemme ovat sisältäneet muun muassa:
- Arvioimme miten myyntiin liittyvä valvonta on yleisesti järjestetty sekä johdon käyttämien seurantaraporttien oikeellisuutta.
  - Tietojärjestelmien, niiden käyttöoikeushallinnan ja työyhdistelmien eriyttämisen osalta arvioimme:
    - kontrolliympäristöä ja sen järjestämistä
    - järjestelmäperäisten kontrollien tehokkuutta.

-
- lukien tietojen siirto kassajärjestelmän ja kirjanpidon tietojärjestelmien välillä.
  - Myös tietojärjestelmiä koskevat sisäiset kontrollit ja valvonta mukaan lukien tietoturva ja järjestelmän pääsynvalvonta ovat tärkeitä myynnin raportoinnin eheyden kannalta.
  - Arvioimme ja testasimme täsmäytyskontrolleja myyntitapahtumien siirrossa kassajärjestelmästä kirjanpitojärjestelmään.
  - Suoritimme myymäläkohtaisiin tietoihin perustuvia data-analyyskejä trendien ja poikkeamien tunnistamiseksi ja analysoimiseksi.
  - Olemme tehneet tarkastuskäyntejä valittuihin myymälöihin arvioidaksemme ja testataksemme myyntiin liittyviä kontrolleja.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana Tokmanni Group Oyj:ssä tilikaudesta 2012 yhtäjaksoisesti 6 vuotta, ja Tokmanni Oy:ssä tilikaudesta 2010 alkaen yhtäjaksoisesti 8 vuotta. Tokmanni Group Oyj:stä on tullut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 29.4.2016. Olemme toimineet yhtiön tilintarkastajana koko sen ajan, kun se on ollut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsinki 16. helmikuuta 2018

KPMG Oy Ab

Ari Eskelinen
KHT